

Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje
Višja strokovna šola

DIPLOMSKO DELO

Ana GJERKEŠ

Celje, september 2023

Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje
Višja strokovna šola

Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje
Ljubljanska c. 97
3000 Celje

Diplomsko delo
v višjem strokovnem izobraževalnem programu Snovanje
vizualnih komunikacij in trženje

Oblikovanje interierja poslovnega prostora po smernicah feng shuija

Kandidatka: Ana Gjerkeš

Mentor predavatelj: mag. Ingrid Slapnik

Mentor v podjetju: Lidija Oblak, prof.

Celje, september 2023

Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje
Višja strokovna šola
Ljubljanska cesta 97
3000 Celje
www.hvu.si
referat@hvu.si



Številka: S-73
Datum: 6. 09. 2023

Študijska komisija Višje strokovne šole je preučila predlog teme in naslova diplomskega dela, ki ga je predložila

Ana GJERKEŠ z vpisno številko **13040370219**,

študentka višješolskega strokovnega programa **Snovanje vizualnih komunikacij in trženja**.

Komisija ugotavlja, da je tema diplomskega dela s predmetnega področja **Interior**.

SKLEPI ŠTUDIJSKE KOMISIJE

1. Odobri se predlog teme diplomskega dela.
2. Odobri se naslov diplomskega dela:

OBLIKOVANJE INTERIERJA PO SMERNICAH FENG SHUIJA

3. Imenujeta se mentorja:

mentor predavatelj:	Mag. Ingrid Slapnik
mentor v podjetju:	Lidija Oblak, prof.

Diplomsko delo izdelajte v skladu s "Pravilnikom o izdelavi diplomskega dela in diplomskega izpita" ter ga oddajte v referatu šole.

Andreja Gerčer, univ. dipl. inž. agr.,
predsednica študijske komisije

Nada Reberšek Natek, univ. dipl. inž. agr.,
ravnateljica



Izjava o avtorstvu diplomskega dela

Podpisani/-a **Ana Gjerkeš**

z vpisno številko **13040370219**

sem avtor/-ica diplomskega dela z naslovom:

Oblikovanje interierja poslovnega prostora po smernicah feng shuija

S svojim podpisom zagotavljam, da:

sem diplomsko delo izdelal/-a samostojno pod

mentorstvom: mag. Ingrid Slapnik

in pod mentorstvom v podjetju:

Lidija Oblak, prof.

V Celju, dne _____

Podpis avtorja/-ice:

Zahvala

Za uspešno upravljano diplomsko delo bi se najprej zahvalila mentorici prof. mag. Ingrid Slapnik za nasvete in strokovno vodenje.

Prav tako bi se zahvalila Višji strokovni šoli za hortikulturo in vizualno umetnost za pridobljene izkušnje in znanje med šolanjem.

Zahvalila bi se tudi vsem, ki so sodelovali pri izpolnjevanju ankete, saj je bila pomemben del pri raziskovanju moje teme.

Največja zahvala pa gre mojim staršem in bratu, ki so mi stali ob strani in me podpirali v času celotnega šolanja in pri pisanju diplomskega dela.

Izvleček

V diplomski nalogi sem na kratko predstavila feng shui in opisala pomembne elemente, ki ga sestavljajo (življenjska energija, jin jang, pet elementov itd.) in te elemente povezala z uporabo v poslovnem prostoru. Naredila sem raziskavo s pomočjo ankete o tem, kako ljudje poznajo feng shui in ga uporabljajo tako doma kot v poslovnem prostoru. Po raziskavi sem izdelala načrt, in sicer tloris, mood board in 3D model, kar sem upoštevala pri izdelavi makete.

Maketa predstavlja, na kakšen način bi se lahko podjetja lotila uporabe feng shuija v svojih poslovanjih prostorih in je tudi enostavnejša rešitev tega prikaza, kot pa da bi se sama lotila prenove prostora.

Upam, da bo naloga prišla prav vsem, ki premišlujete o uporabi feng shuija v svojem poslovnem prostoru ne glede na to, ali je ta prostor doma ali v službeni stavbi.

Ključne besede

poslovni prostor, interier, feng shui, energija qi, jin jang, pet elementov, postavitve pisarne, naravni elementi, vrata in okna, hodniki in stopnice, načrt, maketa.

Abstract

In my thesis, I briefly introduced feng shui and described the important elements that make it up (life energy, yin yang, the five elements, etc.) and related these elements to their application in the business world. I surveyed how people know and use feng shui both at home and in the business space. After the survey, I created a floor plan, a mood board, and a 3D model which I took into account when creating the mock-up.

The mock-up is a representation of how businesses could go about using feng shui in their business premises and is also a simpler way of demonstrating this concept than going about renovating a space on my own.

I hope that this exercise will be useful to anyone who thinks about using feng shui in his or her business space whether it is at home or in a corporate building.

Keywords

office space, interior, feng shui, qi energy, yin yang, five elements, office layout, natural elements, doors and windows, corridors and stairs, layout plan, model.

Kazalo vsebine

Kazalo vsebine.....	VII
Kazalo slik	VIII
Kazalo tabel	IX
1 Uvod.....	1
2 Namen in cilji.....	2
3 Raziskovalne hipoteze.....	3
4 Pregled dosedanjih raziskav in objav	4
4.1 Kratka predstava feng shuija	4
4.2 Pretok energije (Qi) v feng shui	4
4.3 Skrčena razlaga pomena jin in jang	5
4.4 Pet energij	5
4.5 Ustvarjanje harmoničnega pisarniškega okolja	6
4.5.1 Razporeditev in pretok energije (Qi)	6
4.5.2 Jin jang v oblikovanju pisarn.....	9
4.5.3 Pet elementov in njihova uporaba v pisarniških prostorih	9
4.5.4 Vrata in okna	10
4.5.5 Stopnice in hodniki.....	11
4.5.6 Postavitev in usmeritev delavnega prostora	12
4.5.6.1 Skupni pisarniški prostori	14
4.5.6.2 Pisalne mize	15
4.5.7 Vključevanje narave in naravnih elementov	15
4.5.8 Vpliv delovnega okolja na zaposlene	16
5 Raziskovalne metode	18
5.1 Analiziranje ankete	18
6 Rezultati in razprava	23
6.1 Ideja in načrtovanje	23
6.2 Upoštevanje načel v načrtu makete	26
6.2.1 Pretok energije (Qi)	26
6.2.2 Jin in jang	27
6.2.3 Pet elementov	30
6.2.4 Vrata in okna	32
6.2.5 Stopnice in hodnik.....	33
6.2.6 Postavitev pisalnih miz.....	34
6.2.7 Naravni elementi in osvetlitev	36
6.3 Izdelava makete	37
6.4 Končni rezultat	42
7 Zaključek.....	48
8 Literatura in viri	49
9 Priloge	51

Kazalo slik

Slika 1: Primer toka energije – vrata nasproti okna	7
Slika 2: Primer toka energije – en vhod in izhod	8
Slika 3: Primer toka energije – vrata in okna na isti strani	8
Slika 4: S hrbtom proti oknu	12
Slika 5: V vrsti z vrati	13
Slika 6: Ugodni oddaljeni kot	13
Slika 7: Stalna tarča.....	14
Slika 8: Tloris prvega nadstropja	24
Slika 9: Tloris drugega nadstropja s pogledom dol na prvo nadstropje	25
Slika 10: Mood board.....	26
Slika 11: Potovanje qi v prvem nadstropju	27
Slika 12: Potovanje qi v drugem nadstropju	27
Slika 13: Jin in jang v prostoru	28
Slika 14: 3D načrt makete 1	29
Slika 15: 3D načrt makete 2	29
Slika 16: 3D načrt makete 3	30
Slika 17: 3D načrt makete 4	30
Slika 18: 3D načrt makete 6	31
Slika 19: 3D načrt makete 7	32
Slika 20: Vhodi in izhodi qi, pogled 1	33
Slika 21: Vhodi in izhodi qi, pogled 2	33
Slika 22: Hodnik in stopnice	34
Slika 23: 'Preddverje'.....	34
Slika 24: Delovni položaji.....	35
Slika 25: Vidljivost konferenčne sobe	36
Slika 26: 3D načrt makete 9	37
Slika 27: 3D načrt makete 10	37
Slika 28: Stene makete	38
Slika 29: Drugo nadstropje	38
Slika 30: Stopnice	39
Slika 31: Luči	40
Slika 32: Preproga.....	41
Slika 33: Rastline	42
Slika 34: Maketa 1	42
Slika 35: Maketa 3	43
Slika 36: Maketa 4	44
Slika 37: Maketa 5	45
Slika 38: Maketa 6	46
Slika 39: Maketa 7	47

Kazalo tabel

Tabela 1: Povezava, simbolika in lastnosti petih elementov.....	6
Tabela 2: Kako znan vam je koncept feng shuija?.....	18
Tabela 3: Ali verjamete, da lahko feng shui pozitivno vpliva na vašo uspešnost v poslovnem prostoru?	18
Tabela 4: Kako pomembna se vam zdi postavitev vašega poslovnega prostora za vaše splošno počutje in produktivnost?.....	19
Tabela 5: Kako odprti se vam zdijo vaši delodajalci/nadrejeni do uporabe feng shuija v poslovnih prostorih?	19
Tabela 6: Ali je vaš delovni prostor zasnovan po principih feng shuija?	19
Tabela 7: Kakšna je atmosfera v vašem poslovnem/delovnem prostoru?	19
Tabela 8: Ste že kdaj sami uporabili načela feng shuija v vašem domu ali poslovnem prostoru?.....	20
Tabela 9: Katera naštetna načela ste uporabili?	20
Tabela 10: Ste opazili kakršne koli koristi ali izboljšave v vašem poslovnem prostoru po uporabi principov feng shuija?.....	20
Tabela 11: Če da, katere?	20
Tabela 12: Kako pomembna je za vas uporaba teh elementov v prostoru?	21
Tabela 13: Koliko se vi ali vaše podjetje drži uporabe naštetih elementov pri izboljšanju delovnega prostora?	21
Tabela 14: Po vašem mnenju, kaj od naštetega je najbolj učinkovito za povečanje sodelovanja v poslovnem okolju?	22
Tabela 15: Po vašem mnenju, kaj od naštetega je najbolj učinkovito pri zmanjšanju stresa in povečanja miru v poslovnem okolju?	22
Tabela 16: Bi vas zanimalo spoznati več o feng shuiju in njegovih aplikacijah v poslovnem prostoru?	22

1 Uvod

S preučevanjem uporabe načel feng shuija pri oblikovanju interierja pisarniških prostorov želim s tem diplomskim delom prispevati k naraščajočemu obsegu znanja o ustvarjanju harmoničnih delovnih okolij. Raziskujem, kako lahko organizacije vključijo ta načela, da izboljšajo počutje, zadovoljstvo in produktivnost zaposlenih. Ugotovitve in priporočila iz te študije so lahko dragocen vir za arhitekte, oblikovalce, vodje objektov in poslovne vodje, ki želijo optimizirati svoje pisarniške prostore za večjo harmonijo in produktivnost na delovnem mestu.

Pomen te raziskave je v tem, da lahko zagotovi vpogled in praktična priporočila o tem, kako učinkovito vključiti načela feng shuija v pisarniške prostore. S preučevanjem zgodovinskega ozadja, ključnih načel in njihove uporabe v poslovnem prostoru ter anketo in praktičnimi primeri poslovnega prostora, ki uporablja načela feng shuija, želi ta raziskava premostiti vrzel med starodavno modrostjo in sodobnimi praksami oblikovanja pisarn.

Čeprav je namen te raziskave zagotoviti dragocen vpogled v uporabo feng shuija v pisarniških prostorih, je treba upoštevati njene omejitve:

- Kulturni kontekst: Feng Shui izvira iz kitajske kulture in njegova načela so se razvila v tem kontekstu. Prilagoditve na tem področju lahko vplivajo na izvajanje in učinke načel Feng Shui.
- Subjektivnost: Feng Shui vključuje subjektivne razlage in osebna prepričanja. Dojemanje in doživljanje feng shuija se lahko med posamezniki razlikuje, zato je težko določiti objektivna merila njegovega učinka.
- Splošnost: Ugotovitve te raziskave morda ne bo mogoče posplošiti na vsa pisarniška okolja in panoge. Učinkovitost in uporabnost načel feng shuija se lahko razlikuje glede na specifično organizacijsko okolje, demografske značilnosti zaposlenih in delovne zahteve.

Ugotovitve so lahko osnova za nadaljnje raziskave in prispevajo k naraščajočemu obsegu znanja o oblikovanju delovnih mest in dobrem počutju zaposlenih.

2 Namen in cilji

V tej raziskavi se osredotočamo zlasti na uporabo in vpliv načel feng shuija v pisarniških prostorih. Naš namen je raziskati zgodovinsko ozadje, ključna načela in njihovo izvajanje pri oblikovanju pisarn. Raziskava preučuje psihološke in kognitivne učinke feng shuija na dobro počutje, zadovoljstvo, produktivnost, ustvarjalnost in zmanjšanje stresa zaposlenih. Poleg tega vsebuje praktična priporočila za vključevanje načel feng shuija v primer pisarniškega prostora.

Glavni cilj raziskave je preučiti uporabo in vpliv načel feng shuija v pisarniških prostorih. V ta namen sem določila naslednje raziskovalne cilje:

- raziskati izvor, razvoj in ključne koncepte feng shuija ter se osredotočiti na njegovo uporabo v pisarniških prostorih,
- preučiti kulturne in filozofske temelje feng shuija, da bi razumeli njegova temeljna načela in prepričanja,
- prepoznati in analizirati ključna načela feng shuija, ki so pomembna za pisarniške prostore,
- spoznati, kako lahko ta načela vključite v zasnovo pisarne, da optimizirate pretok energije in ustvarite harmonično delovno okolje,
- pripraviti praktična priporočila za vključitev načel feng shuija v oblikovanje pisarn na podlagi primera,
- ob primeru pisarniškega prostora podati smernice o postavitvi miz, izbiri barv, načinih osvetlitve in vključevanju naravnih elementov, da se ustvari harmonično delovno okolje.

3 Raziskovalne hipoteze

Za usmerjanje raziskave in doseganje zastavljenih ciljev sem oblikovala naslednje raziskovalne hipoteze, ki jih bom na podlagi kasnejše raziskave ovrgla oziroma potrdila.

- HIPOTEZA 1: Veliko Slovencev se ne zaveda pozitivnega vpliva, ki ga lahko ima feng shui na njihova počutja/zmožnosti med delom.
- HIPOTEZA 2: Velika večina delovnih prostorov v Sloveniji ni zasnovanih po principih feng shuija.
- HIPOTEZA 3: Izvajanje načel Feng Shui v delovnih prostorih pozitivno vpliva na zaposlene, ki se gibajo v tem prostoru.
- HIPOTEZA 4: Čeprav se načela feng shuija redno ne uporabljajo, so vseeno prisotna splošna pravila dizajna v poslovnih prostorih.

4 Pregled dosedanjih raziskav in objav

4.1 Kratka predstava feng shuija

Feng shui je starodavna kitajska umetnost urejanja zgradb, predmetov in prostora za doseganje harmonije in ravnovesja. Njeno ime izhaja iz "poti vetra in vode".

Izvira iz taoizma in se še danes pogosto uporablja na Kitajskem in v zahodnih kulturah. Feng shui temelji na pretoku energije qi, življenjski sili, ki je prisotna v vsem in je sestavljena iz nasprotujočih si sil, a dopolnjujočih se elementov jin in jang. Z uravnoteženjem teh elementov lahko ljudje okrepijo pretok pozitivne qi v svojem življenju in odženejo negativno qi. To dosežemo z razporeditvijo pohištva, okraskov, stavb in celo celotnih mest na način, ki spodbuja dobro energijo (Povz. po: National geographic society, 2022).

Čeprav izvor feng shuija ostaja večinoma neznan, dokazi kažejo, da Kitajci njegova načela uporabljajo pri oblikovanju svojih domov in mest že več kot štiri tisoč let. Prvi primeri feng shuija se kažejo v postavitvi starodavnih kitajskih grobišč, kjer je bilo gojenje pozitivnega qi izredno pomembno. V sodobnem času ljudje po vsem svetu uporabljajo načela feng shuija za urejanje svojih domov. Številne smernice se vrtijo okoli postavitve predmetov v bližini vrat in oken, saj qi vstopa in izstopa skozi te odprtine. Eden najpreprostejših načinov za spremembo feng shuija v prostoru je, da dodamo ali prestavimo enega od petih elementov: vodo, les, ogenj, zemljo in kovino. Praktiki trdijo, da lahko z manipuliranjem ali kombiniranjem teh elementov hitro povečamo pretok pozitivnega qi (Povz. po: National geographic society, 2022).

Feng shui je bil bistven del kitajske kulture, dokler ga ni komunizem zaradi njegove mistične narave začasno zatrl. Vendar se je v Hongkongu ponovno pojavil z gradnjo stavbe Bank of China, kar je pokazalo, da lahko koristi podjetjem in posameznikom. Tradicionalno je feng shui vključeval podrobno opazovanje naravnega in umetnega okolja. Danes upošteva tudi, kako zemeljska energija vpliva na prostore in njihove prebivalce. Čeprav sta na feng shui vplivala edinstvena geografija in družbena struktura Kitajske, je mogoče njegova temeljna načela kombinirati z drugimi znanji, da bi ustrezala kateri koli lokaciji in individualnim zahtevam po vsem svetu (Povz. po: Feng shui society, leto ni znano).

4.2 Pretok energije (Qi) v feng shui

Qi je nenehno gibajoča se sila, ki na različnih mestih vpliva na naše čustveno stanje. Cilj feng shuija je preprečiti, da bi qi hitro zapustila prostor in namesto tega poskrbeti za njen blag pretok po celotnem notranjem okolju. Qi je življenjska energija, ki izhaja iz narave in je prisotna v vsaki osebi, predmetu in okolju. Neprestano se vrtinči okoli nas in predmetov, ki jih postavljamo v svojo okolico (Povz. po: Olmstead, leto ni znano).

V naravi vse teče kot veter in voda, kar je bistvo feng shuija. Vendar so v naših notranjih prostorih pogosto prisotni ostri koti, ravne linije in predmeti, postavljeni tako, da ovirajo naše zelene rezultate. Ti dejavniki lahko ovirajo pozitiven pretok energije qi.

V domove ali pisarne qi vstopa skozi vhodna vrata, vendar običajno hitro izstopi skozi prvo okno ali vrata, na katera naleti. Qi je lahko pozitiven ali negativen, zato je treba spremeniti položaj pohištva ali dodati predmete v prostor, da vplivamo na qi in dosežemo zelene spremembe v naši okolici (Povz. po: Olmstead, leto ni znano).

Feng shui verjame, da lahko vplivamo na kakovost qi, življenjske energije, v naših življenjskih prostorih in jo spreminjamo. Čeprav so nekateri nasveti feng shuija intuitivni, pa je za natančno opredelitev posebne vrste qi v domu potrebno globlje razumevanje, ki presega površinsko opazovanje. Ko na primer med sedenjem v določenem kotu sobe občutimo nelagodje, nemir ali nepotrpežljivost, se lahko premaknemo v drug kot, ki nas bolj osveži ali pomiri. Te izkušnje poudarjajo naše prirojeno zavedanje o energiji, ki je prisotna v našem okolju (Povz. po Lam 1996,42).

4.3 Skrčena razlaga pomena jin in jang

Jin in jang sta temeljna pojma v različnih azijskih praksah, med drugim v kitajski medicini, ikebani in borilnih veščinah. Ponazarjata paradoksalno enotnost znotraj dvojnosti, saj eno ne more obstajati brez drugega. Jin vedno vsebuje jang in obratno. Te energije so med seboj povezane in soodvisne; med njimi ni jasne ločnice. Tudi v simbolu jin-jang je majhna črna pika v belem delu in bela pika v črnem delu. Nobena stran ni v celoti jin ali jang (Povz. po: Cho, 2022).

V feng shuiju je energija jin počasna, hladna, vlažna in temna. Pooseblja krivulje, mirnost in mehko. Z luno si deli lastnosti, kot sta nevidnost in sproščenost. Po drugi strani pa je energija jang hitra, glasna, aktivna in močno osvetljena. Predstavljajo jo koti in ravne črte, podobno kot sonce. Energija jang je vidna in energična (Povz. po: Cho, 2022).

Jin in jang sta prisotna povsod, vidna skozi igro svetlobe in sence. Kitajska simbola jin in jang ponazarjata učinek sončne svetlobe na hribu. Ena stran je osvetljena s sončno svetlobo, medtem ko druga stran ostaja v temi. Vsak simbol vsebuje več elementov. Jin predstavlja hrib, oblak na nebu in ljudi, ki se zbirajo pod streho. Jang prikazuje hrib s soncem in občutek dinamične energije (Povz. po Lam 1996,17-19).

Jin vzbuja nežen občutek ob opazovanju senčnega pobočja, jang pa uteleša razpoloženje ob pogledu na s soncem obsijano stran hriba. Jin pomeni temo, senco, jang pa svetlobo in energijo. Vendar ta prispodoba presega neposredne lastnosti noči in dneva. Vključuje večni cikel sprememb, kjer je to, kar je zdaj v senci, pred nekaj urami morda sijalo v sončni svetlobi, in to, kar zdaj žari v dnevni svetlobi, bo sčasoma postalo temno ponoči. Ko se jin imenuje noč, jang pa dan, to pomeni nenehno spreminjanje, ko eno prehaja v drugo in obratno (Povz. po Lam 1996,17-19).

4.4 Pet energij

Teorija petih energij je temeljni sistem kitajske modrosti, ki se osredotoča na gibanje energije in ne na kategorizacijo elementov. Ima ključno vlogo v feng shuiju in kitajski medicini. Pet gibanj energije navzven, navznoter, navzgor in navzdol ter kroženje sil predstavljajo ogenj, zemlja, kovina, voda in les (Povz. po Lam 1996, 32).

Te energije so povezane z različnimi lastnostmi in občutki, ki jih doživljamo vsak dan, kot so barve, vonji, okusi, letni časi, hrana, smeri in števila. V kitajski medicini se uporabljajo za diagnosticiranje in zdravljenje bolezni. Vsak notranji organ in dvanajst glavnih energijskih poti v telesu so razvrščeni glede na eno od teh energij (Povz. po Lam 1996, 32).

Vzajemno delovanje teh energij poteka po krožnem vzorcu, ki ga je mogoče opaziti predvsem pri menjavi letnih časov. Pomlad prinaša širjenje navzven, ki vodi do energije poletja, ki se dviguje navzgor. Jesen usmerja energijo navznoter in se pripravlja na upadanje pozimi. Ta stalni cikel vključuje faze naraščanja, širjenja, zgoščanja, upadanja in prehodne faze, na katere vpliva energija vrtenja Zemlje (Povz. po Lam 1996, 34).

Energije se prelivajo druga v drugo v posebnem vrstnem redu, znanem kot ustvarjalni krog. Ogenj rojeva Zemljo, Zemlja kovino, kovina vodo, voda les in les ogenj. Ta krog predstavlja naravno nasledstvo vsake energije, pri čemer prejšnja deluje kot starš, naslednja pa kot otrok. Pomembno je razumeti, da so diagrami, ki prikazujejo te energije, tako simbolični kot znanstveni prikaz njihovega medsebojnega delovanja. V kontrolnem krogu energije uravnavajo in vplivajo na intenzivnost druga druge (Povz. po Lam 1996, 34).

Tabela 1: Povezava, simbolika in lastnosti petih elementov

	Ogenj	Zemlja	Kovina	Voda	Les
Letni čas	Poletje	Prehod med letnimi časi	Jesen	Zima	Pomlad
Smer	Jug	Sredina	Zahod	Sever	Vzhod
Števila	9	2, 5, 8	6, 7	1	3, 4
Barva	Rdeča	Rumena	Bela	Modra/črna	Zelena
Okus	Grenko	Sladko	Pikantno	Slano	Kislo
Vonj	Osmojeno	Dehteče	Strohnelo	Gnilo	Žaltavo
Organ	Srce	Želodec	Pljuča	Ledvice	Jetra
Oblika	Stožec	Pravokotnik	Kupola	Valovita	Valj
Stanje	Vročina	Mokrota	Suho	Hlad	Veter
Čutilo	Jezik	Ustnice	Nos	Ušesa	Oko
Pozitivno čustvo	Ljubezen	Poštenost	Pogum in pravičnost	Nežnost	Dobrota
Negativno čustvo	Sovraštvo in nepotrpežljivost	Vznemirjenost	Depresija	Strah in stres	Jeza
Psihološke lastnosti	Vitalnost	Stabilizacija in inteligenca	Moč in stvarnost	Častihlepnost	Umirjenost in odločnost

Vir: Lam 1996, 31 in Kryžanowski 2012, 150-157

4.5 Ustvarjanje harmoničnega pisarniškega okolja

4.5.1 Razporeditev in pretok energije (Qi)

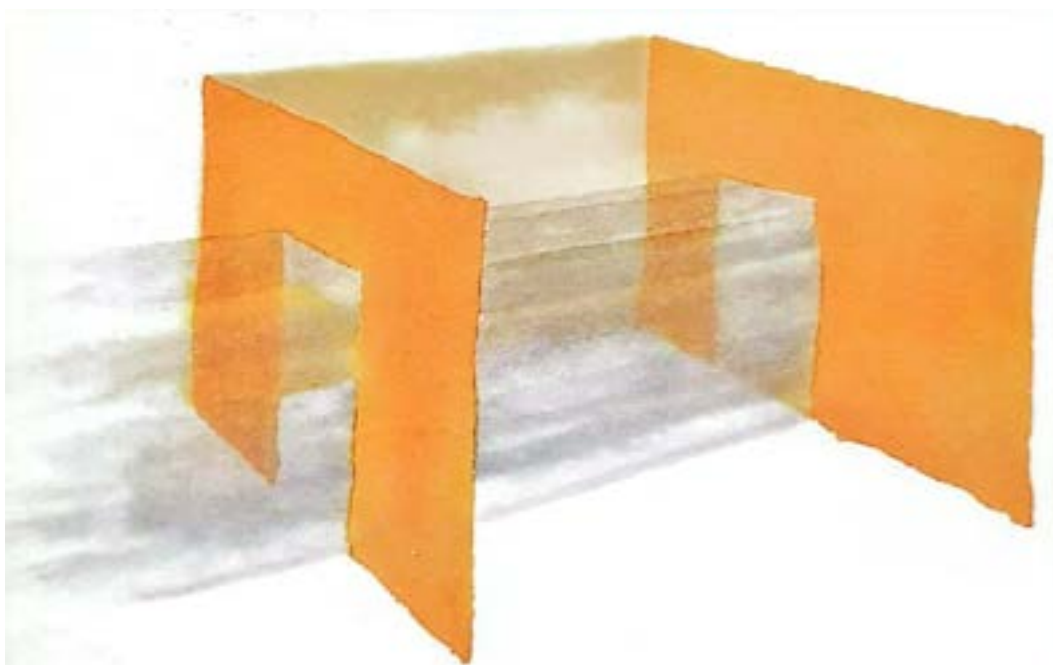
„Ko energija vstopi v sobo, zapolni vhod. Pomika se po sobi in preden se pomakne naprej, leno zakroži po vsem prostoru. Oseba, ki sedi na poti vstopajoče energije, bo nežno začutila motnje in se verjetno ne bo počutila lagodno. Oseba, ki sedi v kotu, ki je na risbi najbolj oddaljen, pa bo morda občutila, da je prostor nekako brez življenja, saj se je tok energije ne dotakne.“ (Lam 1996, 42).

Če želimo razumeti pozitivni qi, je potrebno samo pomisliti na prostor, v katerem se počutimo prijetno. Hkrati se spomnimo postavitve, barv, tkanin, okrasja in vonjav, zaradi katerih se počutimo tako. To so lahko majhne intimne mize, sveže cvetje, sveče in navdihujoče umetnine, ki so ustvarjale pozitivni qi, ki nas je privlačil v ta kraj (Povz. po: Olmstead, leto ni znano).

Po drugi strani pa – če pomislimo na neprijeten prostor in vse, kar ga sestavlja – se lahko spomnimo na vse elemente, ki so naredili občutje negativno, npr. bele stene, oglate kovinske mize, ostra fluorescenčna osvetlitev in dolgočasna preproga, zaradi česar se lahko počutimo izolirano, nezaželeno in izčrpano (Povz. po: Olmstead, leto ni znano).

Ko se qi zatakne ali blokira, lahko negativno vpliva na našo okolico in vsakdanje življenje. To negativno stanje se imenuje 'sha' qi in lahko v domu ali pisarni, ki je napolnjena z njim, vpliva na naše čustva, fizično in duhovno počutje. Ob tem primeru se lahko znebimo neprijetne energije z odstranjevanjem stvari, ki nam niso všeč, so pokvarjene ali zamazane (Povz. po: Olmstead, leto ni znano).

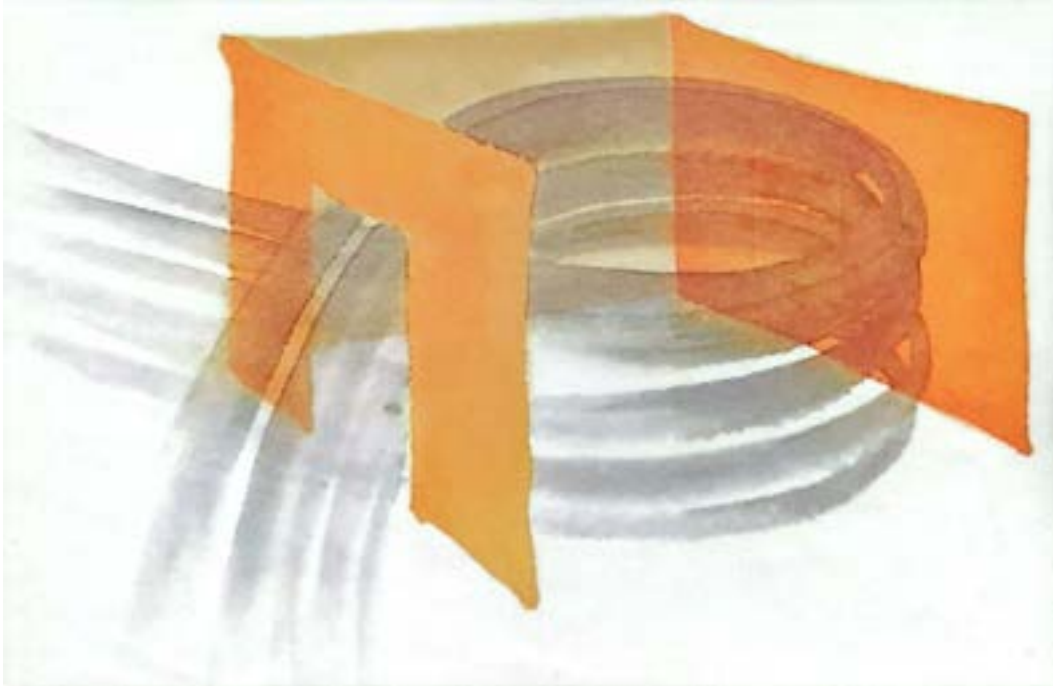
Ne samo predmeti v prostoru ampak tudi fiksni elementi lahko vplivajo na qi in hkrati na naše dobro počutje. Kot pravi Lam(1996,44): „Če so vrata točno nasproti okna, bo energija, ki vstopi v sobo, tudi normalno prešla naravnost na drugo stran, kjer bo izstopila. Kdor bo sedel na njeni poti, bo verjetno občutil ponavljajoče se motnje. Kdor pa bo sedel stran od vrat in okna, bo morda občutil dolgočasje ali praznino okoli sebe. Če bi odprli vrata in okno, bi bil tok energije zelo močan. Če bi zaprli okno, a ga ne bi zastrli, bi se nekaj energije še pretakalo skozi steklo, na primer svetloba. Če bi zaprli vrata in zaprli polkna na oknu ali zagrnili zavese, bi ustavili pretok energije.“



Slika 1: Primer toka energije – vrata nasproti okna

Vir: Lam 1996,44

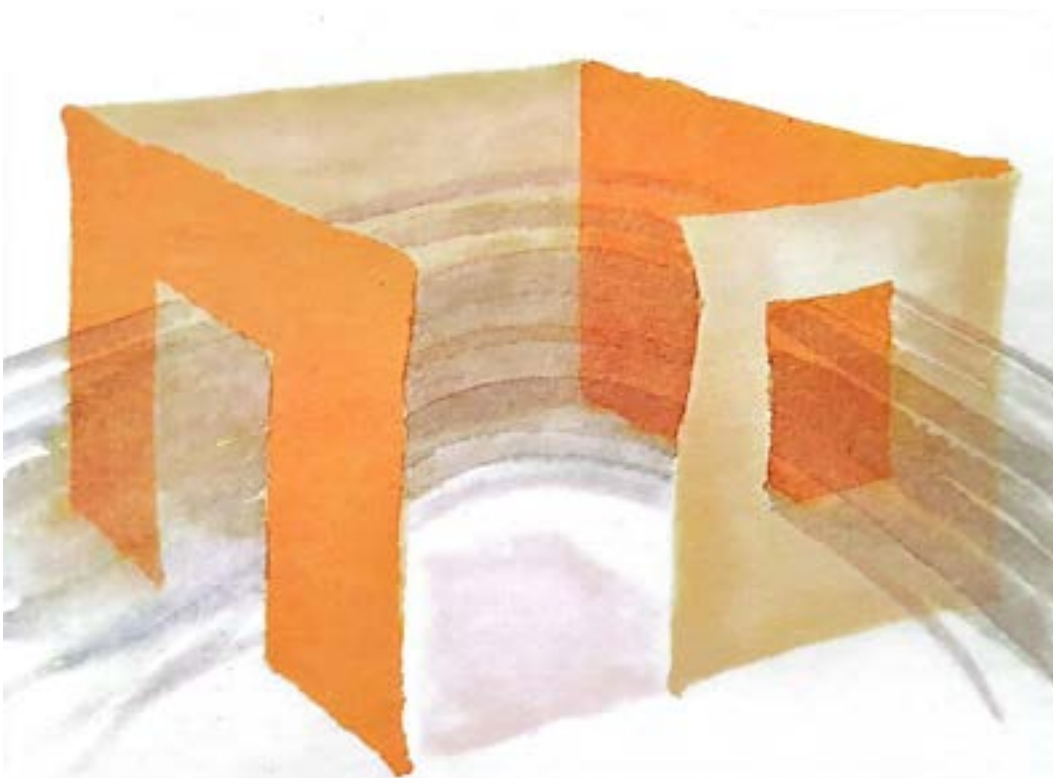
„V tej sobi, ki nima okna in ima le ena vrata, lahko tok energije uporabi le eno vhodno in izhodno točko. Energija se vrne na svoje izvirno mesto vstopa ter ustvarja nenehno zmedo in tekmovalnost med energijskimi silami, ki so v bližini vrat.“ (Lam 1996,44).



Slika 2: Primer toka energije – en vhod in izhod

Vir: Lam 1996,44

„V tej sobi lega vrat in okna omogoča, da energija mirno kroži, vendar le po delu sobe. Energija se giblje v obliki zavoja. V sobo vstopi skozi vrata ali okno, giblje se po obrobju sobe in išče izhod. Kdor sedi na tej poti, bo zaradi nežnega kroženja občutil rahlo osvežitev, kdor pa sede na drugo stran sobe, bo morda občutil pomanjkanje življenjske sile v zraku, saj ga tok energije obide.“ (Lam 1996,45).



Slika 3: Primer toka energije – vrata in okna na isti strani

Vir: Lam 1996,45

4.5.2 Jin jang v oblikovanju pisarn

Ravnovesje jin jang je ključnega pomena, še posebej na delovnem mestu, kjer so pogoji feng shuija pogosto manj kot optimalni. Sodobne pisarne so običajno polne računalnikov, svetle fluorescenčne razsvetljave, trdih tal, kovinskega pohištva in zvenenja telefonov, kar povzroča napetost, razdražljivost in izolacijo. Zaradi obilice ostre energije jang je težko spodbujati ustvarjalnost. Vendar lahko z vključitvijo kančka energije jin močno izboljšamo ravnovesje.

Za prostore, ki potrebujejo več energije jin, namenjene sprostitvi, se dodajo:

- krivulje oz. zaobljene oblike, izjema je krog;
- temne barve, kot so zelena in modra, ki spodbujata občutek umirjenosti;
- pastelni odtenki, ki so na splošno bolj jin kot živahne, svetleče barve;
- materiali, ki upočasnjujejo qi, kot so tkanine, protja in les,
- oblazinjeno pohištvo,
- senčila za okna.

Za prostore, ki potrebujejo več energije jang, namenjene energičnosti in komunikativnosti ter pospeševanju energije qi, se dodajo:

- ravne linije ter predmeti z ravnimi stranicami in oglatimi konturami,
- svetle in živahne barve, kot so rdeča, oranžna in rumena, ki nas navdajajo z večjo aktivnostjo,
- trde, sijoče in odsevne površine, ki pospešujejo qi, kot so steklo, polirani marmor in nerjaveče jeklo,
- naravna svetloba in svetle luči

(Pobz. po Kryžanowski 2012,143-144 in Olmstead, leto ni znano).

4.5.3 Pet elementov in njihova uporaba v pisarniških prostorih

Feng shui nam omogoča, da prilagodimo in izboljšamo qi v sebi ali v prostorih, ki jih naseljujemo. Uporabimo barvo, obliko ali material, ki predstavlja ogenj, zemljo, les, vodo ali kovino, da spremenimo energijo v svojem domu, pisarni ali telesu. Najmočnejši način za okrepitev in aktivacijo določene vrste energije je, da v prostor vnesemo dejanski element.

Nasveti za vključitev lesa (za spodbujanje inovativnosti in motivacije):

- Uporaba rastlin, dreves ali zelene barve.
- Lesa ni mogoče uporabiti kot učinkovitega vira elementa lesa. Kos lesa ni več vitalen in potencial njegove življenjske energije je zmanjšan.
- Uporabimo obliko valja ali visokega ozkega pravokotnika (npr. stolpnice).

Nasveti za vključitev ognja (za spodbujanje ustvarjalnost in družabnost):

- Uporaba sveče ali kamina na odprti plamen ter rdeča barva.

- Uporaba svetilke z rdečimi senčniki ali rdečimi žarnicami.
- Uporaba oblike piramide ali stožca.
- Uporaba navdihujoče umetnine ali slike, ki vzbujajo strast in zagon.

Nasveti za vključitev zemlje (za spodbujanje produktivnosti in stabilnosti):

- Vključitev naravnih materialov, kot sta kamen in keramični ali glineni izdelki (kipi, masivnimi nogami miz, svetilkami), ter rumenorjavih barv.
- Uporaba kvadratnih ali pravokotnih oblik, ki ponazarjajo stabilnost.

Nasveti za vključitev kovine (za spodbujanje osredotočenosti in komunikativnosti):

- Vnos predmetov iz jekla, brona, medenine, bakra, zlata, srebra itd. (kovinski okvirji, figure, kovinske ure ali omare).
- Uporaba bele, srebrne ali zlate barve.
- Kupolasto oblikovane oblike. Najboljša predstavnika sta eskimski iglu ali cerkvena kupola.

Nasveti za vključitev vode (za spodbujanje prilagodljivosti in umirjenosti):

- Vključitev akvarija (ribe so ugodne, niso pa nujne), vodnjaka ali drugih sobnih vlažilcev.
- Uporaba modre ali črne barve. Voda je poleg ognja najintenzivnejša faza in deluje najhitreje, zato jo je v prostore primerno vnašati s premislekom in brez pretiravanja.
- Volumni in oblike se stopničasto znižujejo ali pa imajo valovito zaokrožene strehe.
- Uporaba strateško postavljenega ogledala, da bo odbijalo svetlobo in ustvarjalo občutek pretočnosti

(Pobz. po Kryžanowski 2012,147-158).

Harmonično ravnovesje petih elementov je ključnega pomena pri oblikovanju pisarn. Vsak element mora biti predstavljen tako, da dopolnjuje in podpira druge. Vzajemno delovanje in ravnovesje teh elementov ustvarjata dinamično in energično pisarniško okolje.

4.5.4 Vrata in okna

Razmerje med vrati in okni ima pomembno vlogo pri pretoku energije v prostoru. Njihova oblika, velikost, postavitve, barva in splošna energija so ključnega pomena za dober feng shui. V starodavnih tradicijah so imela vrata in okna mističen pomen in so bila zaščitena s pomembnimi predmeti, barvami in vzorci zaradi spoznanja, da lahko skozi njih v hišo vstopa tako pozitivna kot negativna energija (Pobz. po Independent network, leto ni znano).

Postavitev okna neposredno nasproti vrat postavlja sobo v podrejen položaj in usmerja našo pozornost navzven. Če pa je okno na stranski steni stran od vrat, svojo pozornost najprej usmerimo v sobo, nato pa jo usmerimo v okolico. V sodobni arhitekturi se velike steklene površine pogosto uporabljajo za povezovanje prostorov z okolico. Zato je

priporočljivo skrbno razmisliti o umestitvi vhodnih vrat, da bi čim bolj zmanjšali linearne osi vrata-vrata/okno (pobz. po Kryžanowski 2012, 189).

Pri feng shuiju sta pomembna tudi postavitev in smer odpiranja notranjih vrat. Vrata, ki se odpirajo navznoter, omogočajo nemoten vstop življenjske energije v stavbo ali prostor, medtem ko vrata, ki se odpirajo navzven, ovirajo pretok qi. Toda požarni predpisi pogosto zahtevajo, da se vrata javnih prostorov zaradi varnostnih razlogov odpirajo navzven. V takšnih primerih je treba – kadar je to mogoče – uporabiti okrogla ali avtomatska drsna vrata. Več vrat v vrsti je manj ugodno, saj omogočajo, da izčrpana življenjska energija vstopa v zadnji prostor (Pobz. po Kryžanowski 2012, 190).

4.5.5 Stopnice in hodniki

Hodniki širijo življenjsko energijo po stanovanju, zato morajo biti dovolj široki in prostorni. Dolgi, ozki hodniki s slepimi ovinki so neugodni. Zato so najugodnejši hodniki, ki omogočajo, da se pretok življenjske energije ali ljudi po hiši razporedi v enakomernem ritmu in z lahkoto (Pobz. po Kryžanowski 2012, 193).

Dolgi hodniki lahko povzročijo naval qi, ki se na koncu sesuje, kar lahko povzroči težave s spanjem, zdravstvene težave in kaos za tiste, ki so v sobi. Energija, ki vstopa skozi vrata, se preprosto usmeri proti oknu. Če je na koncu hodnika ogledalo, se energija neurejeno odbija. Da bi to ublažili, je priporočljivo okna pokriti z zavesami. Vrata v sobi, ki so si neposredno nasproti, ustvarjajo potencialne energetske napetosti, zato je priporočljivo, da so zaprta. Za upočasnitev qi se lahko v hodnik postavi tekač z mehкими vzorci, razporeditev razsvetljave in umetniških del ali postavitev razmaknjenih rastlin vzdolž poti (Povz. po Lam 1996, 142 – 143 in Luminous spaces, 2012).

Ozki hodniki imajo pospeševalni učinek, vendar pa omejujejo pretok qi, s čimer omejujejo njeno razpoložljivost na drugem koncu prostora in vplivajo na naš lastni qi, ko smo v njem. Da se pridobi psihološki občutek širine, je treba dodati osvetljavo na eni strani hodnika (Pobz. po Luminous spaces, 2012).

Zapleteni hodniki z več zavoji lahko povzročijo fizični stres zaradi ponavljajočega se naletavanja na ovire v stenah, ki zadržujejo qi. To se lahko reši z zmanjšanjem števil umetniških del in uporabe ogledal in/ali razsvetljave na blokirnih stenah, da se usmeri qi in poveča energijski pretok (Pobz. po Luminous spaces, 2012).

V nekaterih večjih podjetjih pisarniški prostori obsegajo cela nadstropja ali več nadstropij, zato ni vhodnih vrat. Z energetskega vidika je treba med dvigalom in glavnim pisarniškim prostorom postaviti pregrado (Povz. po Lam 1996, 142 in 143).

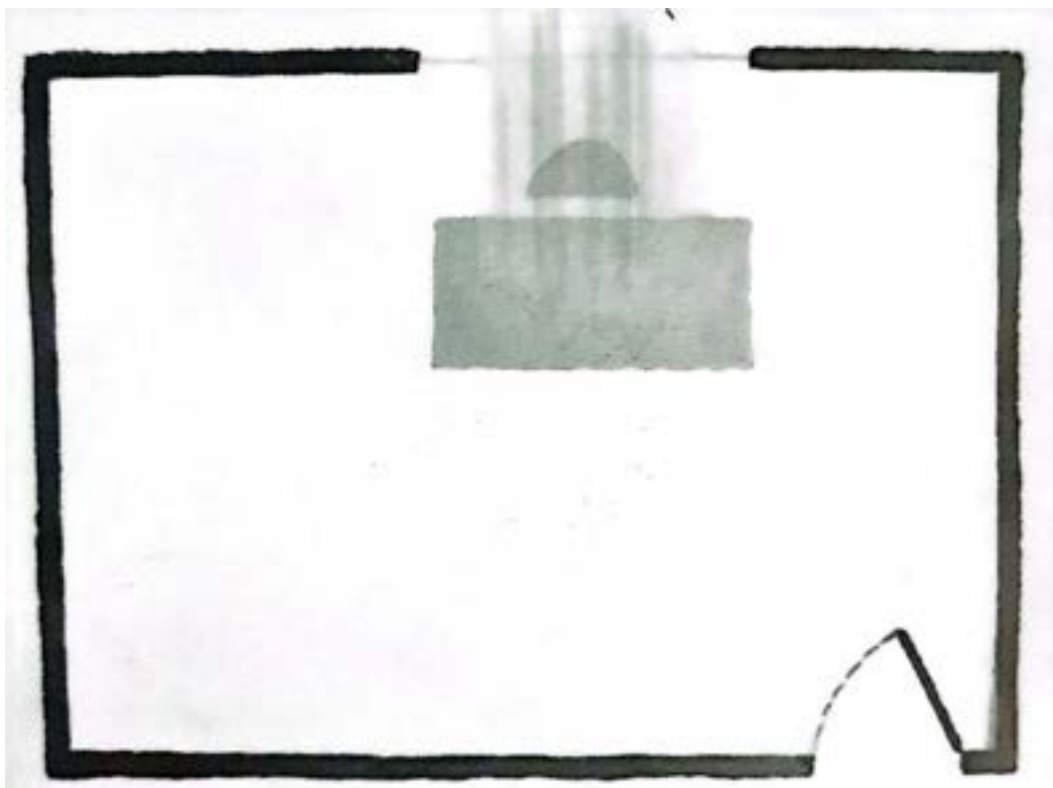
Stopnice so prostorske in energijske povezavalke med nadstropji stavbe. V feng shuiju zato skušamo stopnišča oblikovati tako, da lahko čim več višje življenjske energije prehaja v višja nadstropja. V idealnem primeru naj bodo stopnice rahlo zaobljene in prostorne ter naj se končajo v preddverju. Strme, ozke, slabo osvetljene stopnice in ozke okrogle stopnice, ki ustvarjajo predor, so neprimerne (Pobz. po Kryžanowski 2012, 193).

V starejših pisarniških stavbah se notranja vrata pogosto odpirajo na stopnišče. Strokovnjaki za feng shui nam svetujejo, da se izbere pisarna, kjer se stopnice dvigajo pred vhodom. Zaželeno je, da se stopnice vzpenjajo in ne spuščajo, saj lahko smer stopnic vpliva na srečo (Povz. po Lam 1996, 142 in 143).

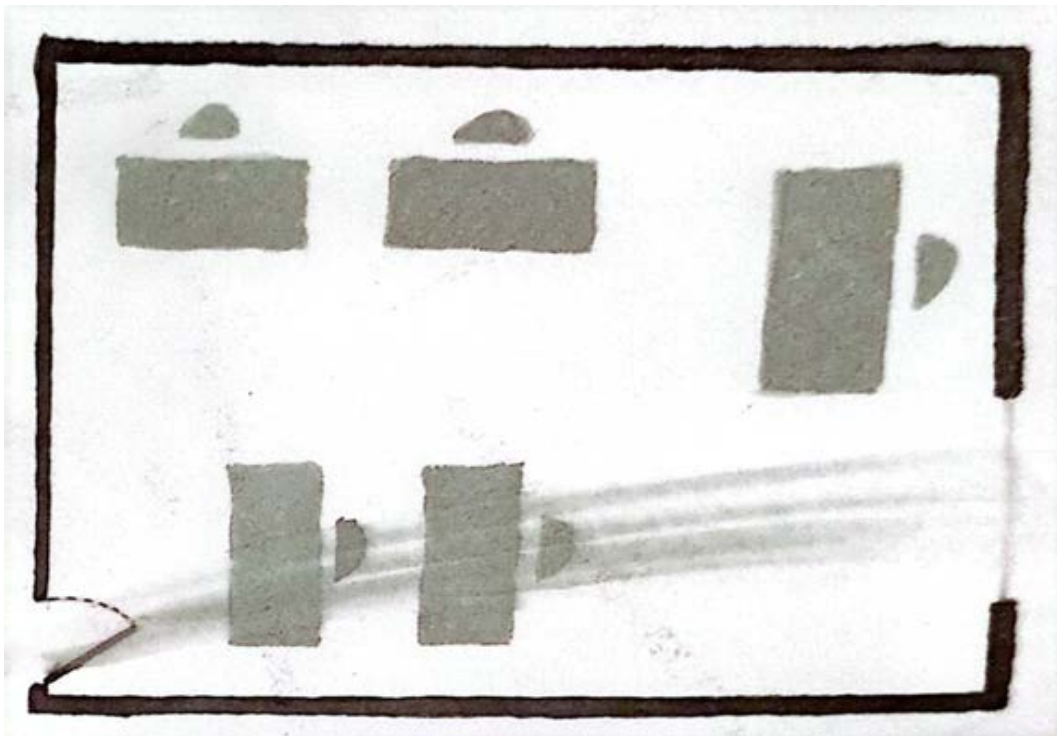
4.5.6 Postavitev in usmeritev delavnega prostora

V nekaterih pisarnah so mize razporejene v ravnih vrstah v pravokotnih prostorih, pogosto pod stalnim pritiskom stropnih luči. To okolje ne daje prednosti dobremu počutju zaposlenih. Če nam je dodeljena miza na sredini prostora, je naš hrbet ranljiv, živčni sistem pa v stanju pripravljenosti. Okoliške mize omejujejo ustvarjalnost in lahko ustvarijo občutek nelagodja (Povz. po Lam 1996,146).

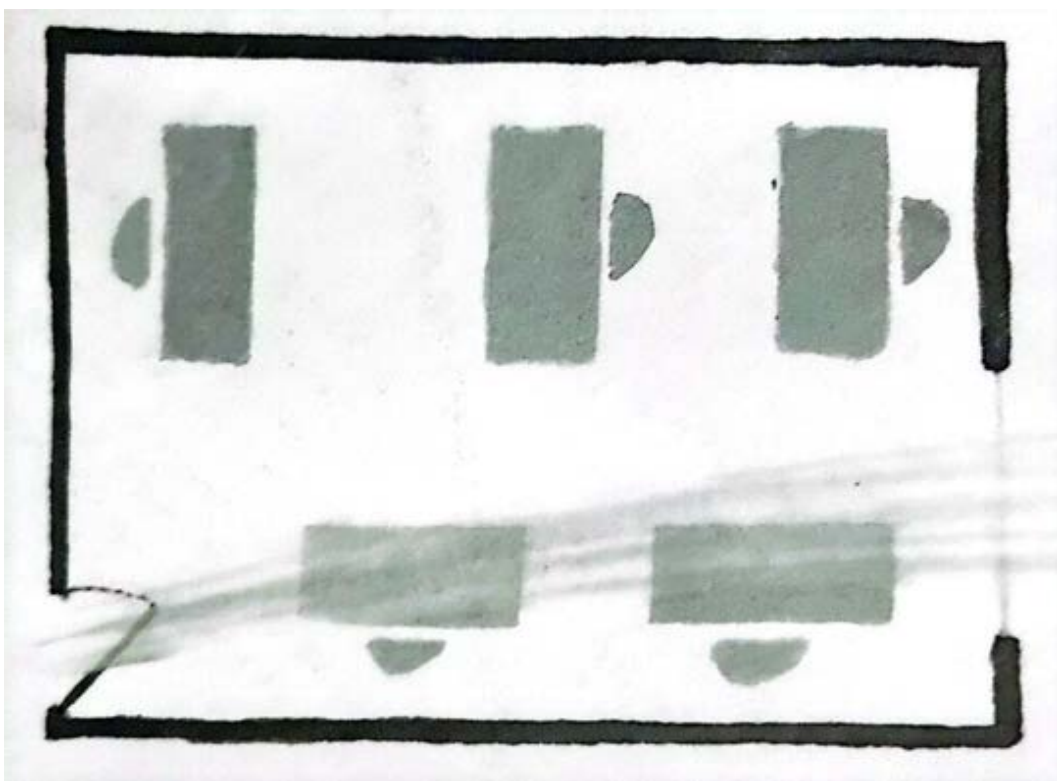
Prav tako se je treba izogibati neposrednemu pogledu na steno ali da smo s hrbtom obrnjeni proti oknu ali vratom. Oba položaja pomenita slab feng shui. S hrbtom proti vratom smo direktna tarča qi, zaradi česar smo lahko nemirni, medtem ko hrbet proti oknu deluje nestabilno in nas lahko prav tako vznemirja. Med slabe lege delovnega prostora spadajo tudi: če je miza direktno v vrsti z vrati oz. leži pred vrati; če je miza ob steni poleg vrat, še posebej če se vrata odpirajo z direktnim pogledom na mizo; če je miza stalna tarča energije, ki prihaja iz vrat brez kakršne koli ovire, ki bi jo upočasnila ali preusmerila (Povz. po Lam 1996, 144 in 145).



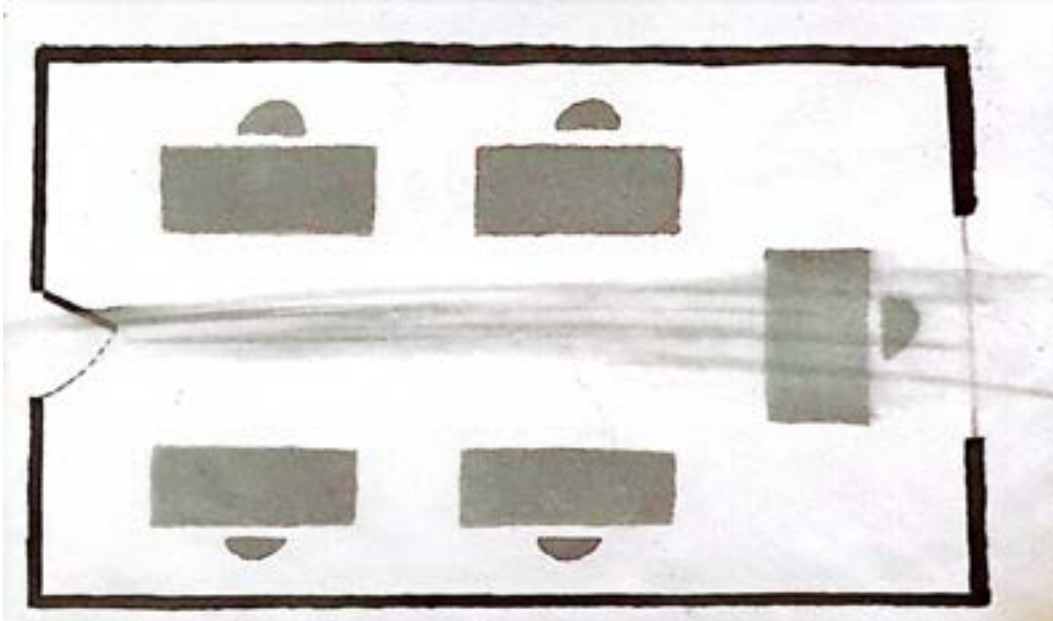
Slika 4: S hrbtom proti oknu
Vir: Lam 1996, 145



Slika 5: V vrsti z vrati
Vir: Lam 1996, 144



Slika 6: Ugodni oddaljeni kot
Vir: Lam 1996, 144



Slika 7: Stalna tarča

Vir: Lam 1996, 145

Priporočljivo je, da se izogibamo pisarn, kjer se vrata kopalnice in stranišča odpirajo neposredno v glavni delovni prostor. Takšna ureditev lahko kaže na željo vodstva, da bi nadzorovalo uporabo kopalnice, kar ne prispeva k pozitivnemu delovnemu okolju in kaže na pomanjkanje spoštovanja. V feng shuiju velja voda za problematično zaradi močnega vpliva na okolico. Priporočljivo je, da so prostori, v katerih je voda, ločeni, če je le mogoče (Povz. po Lam 1996,146).

4.5.6.1 Skupni pisarniški prostori

Skupine z jasno opredeljenim delovnim mestom so učinkovitejše in bolj povezane. Ozemlje skupine je lahko opredeljeno s stenami, višino stropa in teksturo tal. Skupni prostori, kot so konferenčne sobe, morajo biti v bližini ljudi, da se zagotovi njihova optimalna izkoriščenost (Pobz. po Kryžanowski 2012, 306).

Skupni prostori niso namenjeni izključno določenim skupinam, temveč vsem zaposlenim. Zasnova miz za sestanke lahko pove veliko o organizacijski kulturi. Npr. pri egalitarnih družbah se pogosto uporabljajo okrogle mize, v hierarhičnih okoljih pa pravokotne (Pobz. po Kryžanowski 2012, 306).

Neformalni delovni pogovori pogosto potekajo v bližini delovnih mest in ne v sejnih sobah. Zato je priporočeno vključiti prostore za neformalne sestanke, ki so v središču in vizualno povezani z ostalimi komunikacijskimi prostori pisarne. Zaradi preveč odprtih prostorov za sestanke se lahko ljudje počutijo izpostavljene, kar odvrča od njihove uporabe (Pobz. po Kryžanowski 2012, 306).

Na splošno se mora upoštevati vpliv fizičnega okolja na komunikacijo, sodelovanje in zadovoljstvo zaposlenih. Vključevanje elementov, kot so opredeljeni teritoriji, priročni skupni prostori in bližnja delovna mesta, lahko olajša učinkovito interakcijo in produktivnost (Pobz. po Kryžanowski 2012, 306).

4.5.6.2 Pisalne mize

Pisalna miza je v feng shuiju zelo pomembna, saj simbolizira in vpliva na kariero ne glede na to, ali gre za domačo pisarno ali delovno pisarno. Tudi v prostoru za skupno delo je pomembno, da je določena stalna pisalna miza in da se barvno sklada s feng shuijem. Najbolj stabilno in idealno je imeti trdno pisalno mizo iz masivnega rjavega lesa. Toda vključitev barv in materiala, ki predstavljajo pet elementov, je tudi primerna odločitev. Izredno pomembno je, da se v feng shuiju izogibamo steklenih pisalnih miz, saj so krhke in lahko motijo pretok energije v vašem delovnem življenju (Povz. po Cho, 2021).

Ko razmišljamo o feng shuiju pisarniške mize, moramo upoštevati prostor, ki ga zavzema, in njeno razporeditev. Miza mora biti primerne velikosti za podani prostor. Poleg tega je treba upoštevati, da pisalna miza ne bo prevladovala nad celotnim prostorom in ustvarjala nepreglednega videza. Idealni položaj za pisalno mizo po feng shuiju je ukazovalni položaj. To pomeni, da se postavi daleč stran od vhoda in s sedečega položaja omogoča viden pogled na vhod. Toda vhod ne sme biti neposredno v vidni liniji. Priporočljiva je diagonalna smer. Če doseganje takega pogleda ni mogoče, se lahko uporabi ogledalo, v katerem se odražajo vhodna vrata (Pobz. po Kulkarni, 2023).

Glede urejenosti pisalne mize se običajno reče, da mora biti v feng shuiju brez nereda, vendar nered ni vedno enak slabemu feng shuiju. Dokler se poskrbi, da so predmeti v gibanju in da na mizi ni prahu, lahko nered kaže na gibanje in pretok. Presenetljivo je, da lahko pisalna miza, na kateri ni nobenih predmetov, velja za "jin", brez življenjske energije. Pomembno je razbrati, ali nered pomeni vitalnost ali stagnacijo za posameznika v delovnem prostoru (Povz. po Cho, 2021).

4.5.7 Vključevanje narave in naravnih elementov

Vnos narave in naravnih elementov v pisarniški prostor je ključni vidik feng shuija. Narava ima velik vpliv na naše dobro počutje; z vključitvijo naravnih elementov lahko na delovnem mestu ustvarimo občutek vitalnosti, harmonije in ravnovesja. Tukaj je nekaj načinov za vključitev narave in naravnih elementov v pisarno:

- Rastline in zelenje:
 - Rastline izboljšajo kakovost zraka, povečajo raven kisika ter ustvarijo občutek miru in povezanosti z naravo.
 - Rastline se lahko postavijo na strateško mesto, da izboljšajo določene prostore, kot so sprejemni prostori, sejne sobe ali delovne postaje.
- Pretok vode
 - Namizni ali stenski vodni vodnjak bodo prinesli zvok vode, kar ustvarja dobra počutja in lahkotnost. Pomembno je, da voda ostane čista in neprekinjeno teče.
 - Akvariji veljajo za dvojno izboljšavo, saj združujejo brbotajočo vodo z morskim življenjem in barvitimi plavajočimi ribami.
- Naravna osvetlitev:
 - Naravna svetloba lahko popolnoma spremeni prostor. Čeprav je ponoči temno, se v feng shuiju to, da svetloba vdira skozi okna, šteje za dvig energije. Razlika je, če vstopimo v prostor, ki nima oken, in v prostor, ki jih ima, še posebej če je ta prostor majhen.
 - Strešna okna sicer prepuščajo dodatno svetlobo, vendar jih je v feng shuiju

treba uporabljati kot vir svetlobe previdno. Preveč na majhnem območju ali eno na neugodni lokaciji lahko spodbudi qi, da pobegne, namesto da teče gladko.

- Naravni materiali:
 - V zasnovo pisarne in opremo se lahko vključijo naravni materiali. Za mize, tla, police in drugo pohištvo so primerni bambus, kamen ali drugi naravni materiali.
 - Izbira pohištva, ki je trajnostna in iz okolju prijaznih materialov, spodbuja povezanost z okoljem in zmanjša uporabo sintetičnih materialov.
 - V feng shuiju se les šteje za jin (žensko), kamen pa za jang (moško). Ker prihajata iz zemlje, tako les kot kamen pomagata pri občutku prizemljenosti.
 - Poleg tega se lahko uporabijo drugi naravni elementi, kot so morske školjke, pisani kristali in rečne kamnine, da se poveča zdravilna energija.
- Naravne barve in vzorci:
 - Pri oblikovanju pisarn uporaba barv, ki jih navdihuje narava (zelena, modra in zemeljski toni), spodbuja občutek miru in ravnovesja.
 - V tapete, tkanine ali umetnine se lahko vključi naravne vzorce, kot so motivi listov ali organske oblike.
 - Naravni prizori, kot so morske pokrajine, pokrajine, slapovi, rože in divje živali, so odlična izbira za umetniška dela, saj ti pogledi ponujajo navdih in harmonijo; dobro je imeti slike, ki imajo pozitivne in navdihujoče asociacije

(Pobz. po Barrett 2016 in Daigneault, 2018).

4.5.8 Vpliv delovnega okolja na zaposlene

Ključnega pomena je, da delovno mesto prilagodimo svojim potrebam. To omogoča posameznikom, da izrazijo svojo osebnost in drugim posredujejo želeno podobo. Kadar delovna mesta ponujajo možnost personalizacije, so zaposleni bolj zadovoljni s svojim delom in fizičnim okoljem. Oblikovanje delovnega mesta sporoča vrednost, ki jo imajo zaposleni. Občutek nadzora nad svojim delovnim mestom vodi k sreči in večji učinkovitosti. Točkovna delovna razsvetljava, nadzor temperature in vsestranska delovna mesta povečujejo nadzor. Zaposleni imajo različne preference glede sedežev. Nekateri raje sedijo s hrbtom ob steni, obrnjeni proti sredini prostora, da si zaščitijo hrbet, medtem ko drugi menijo, da je položaj navznoter proti steni bolj primeren za koncentracijo in zmanjšuje moteče dejavnike. V delovnih kotičkih je lahko sedenje obrnjeno proti steni stresno in omejujoče, saj zmanjšuje nadzor nad situacijo, medtem pa je pogled v središče idealen za komunikacijo, sprejem in pregledovanje zaupnih informacij. Ponujanje obeh možnosti sedenja zaposlenim prinaša koristi. Lastniki z oblikovanjem in opremo izražajo svoje vrednote in zavezanost dobremu počutju zaposlenih (pobz. po Kryžanowski 2012, 296).

Okolje na delovnem mestu močno vpliva na učinkovitost. Neposreden prenos podobe blagovne znamke je lahko kontraproduktiven, saj imajo lahko nekateri elementi, kot je rdeča barva blagovne znamke, negativne učinke. Zaradi negativnega okolja imajo ljudje lahko v glavi več misli, kar je lahko po eni strani koristno, medtem ko pozitivno okolje spodbuja ustvarjalnost, vztrajnost in prožno razmišljanje. Dobro razporeženje spodbuja boljše medosebne odnose. Stres nastane zaradi neskladja med željami in rezultati in

porablja energijo možganov, zaradi česar se težje učinkovito spopadamo s kompleksnimi nalogami. Zato je priporočljivo, da ima poslovna zgradba tudi na voljo prostore za sprostitev (pobz. po Kryžanowski 2012, 296).

Prostor lahko spodbuja ustvarjalnost, čeprav je sam ne more ustvariti. Vizualno zanimivi prostori z naravnimi materiali običajno spodbujajo ustvarjalnost. Prisotnost pogledov na naravo in cvetja ter razporeditev, pri kateri so ljudje za mizami obrnjeni drug proti drugemu, je prav tako povezana z ustvarjalnostjo. Vizualno bogati prostori, ki zagotavljajo izhodišča za ideje, spodbujajo ustvarjalnost, medtem ko hladno obarvani prostori ustvarjalnost običajno dušijo (pobz. po Kryžanowski 2012, 302).

5 Raziskovalne metode

5.1 Analiziranje ankete

Pri izdelavi spletne ankete sem se zgledovala po izbrani literaturi, ki sem jo opisovala po zgornjem pred naslovu. Zanimalo me je, v kakršni meri se uporablja feng shui v poslovnih prostorih pri nas v Sloveniji ter v kakšni obliki in kakšne učinke ima.

V nadaljevanju bom predstavila rezultate anketiranja. Pomembno je vedeti, da imajo nekatera vprašanja možnih več odgovorov, zato tudi nimajo prikazanega seštevka rezultatov.

V anketi je sodelovalo 59 anketirancev, od tega 34 oseb, ki se identificirajo kot ženska, 24 kot moški in 1 kot drugo. Največji delež anketirancev je bilo starih 21 do 40 let, in sicer kar 33. od 41 do 60 je bilo 19 ljudi; pet anketirancev je bilo starih do 20 let in dva sta iz skupine 60 ali več. V anketi je bilo tudi postavljeno vprašanje o najvišji končani izobrazbi, in sicer je sodelovalo 30 ljudi z najvišjo izobrazbo srednje šole, 12 z visoko šolo, 9 z magisterijem, 6 z višjo šolo in 2 z osnovno šolo. Anketirancev z doktoratom ni bilo.

Tabela 2: Kako znan vam je koncept feng shuija?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
1 (sploh mi ni znan)	11	18,6 %
2	8	13,6 %
3	21	35,6 %
4	13	22 %
5 (zelo dobro mi je znan)	6	10,2 %
Skupaj	59	100 %

Vir: Gjerkeš 2023

Najprej me je zanimalo, koliko je anketirancem znan izraz feng shui, preden jim je bil na kratko predstavljen v anketi. Na to vprašanje se je odgovorilo s števili od 1 (sploh mi ni znan) do 5 (zelo dobro mi je znan). 35,6 % ljudem je bil izraz delno znan; 10,2 % je zelo poznan in samo 18,6 % ljudem sploh ni znan. To pomeni, da je 81,4 % ljudi že vsaj slišalo o konceptu feng shui. Čeprav je to zelo majhen vzorec anketirancev, lahko rečemo, da je ta kitajska kultura že precej prepoznavna pri nas.

Tabela 3: Ali verjamete, da lahko feng shui pozitivno vpliva na vašo uspešnost v poslovnem prostoru?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Da	54	91,5 %
Ne	5	8,5 %
Skupaj	59	100 %

Vir: Gjerkeš 2023

Tabela 4: Kako pomembna se vam zdi postavitev vašega poslovnega prostora za vaše splošno počutje in produktivnost?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
1 (sploh se mi ne zdi pomembna)	2	3,4 %
2	2	3,4 %
3	10	16,9 %
4	24	40,7 %
5 (zelo se mi zdi pomembna)	21	35,6 %
Skupaj	59	100 %

Vir: Gjerkeš 2023

Presenetljivo je, da čeprav jih mnogo ne pozna feng shuija, zelo veliko ljudi trdi, da lahko pozitivno vpliva na njihovo uspešnost v poslovnem prostoru (tabela 2 in 3). Prav tako je vidno, da jih je kar 76,3 % odgovorilo na vprašanje o pomembnosti postavitve poslovnega prostora na počutje in produktivnost z vrednostjo 4 ali 5 (tabela 4). To pomeni, da je videz delovnega prostora ključnega pomena pri urejanju poslovnega prostora.

Tabela 5: Kako odprti se vam zdijo vaši delodajalci/nadrejeni do uporabe feng shuija v poslovnih prostorih?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
1 (sploh niso odprti)	16	27,1 %
2	9	15,3 %
3	24	40,7 %
4	8	13,6 %
5 (zelo so odprti)	2	3,4 %
Skupaj	59	100 %

Vir: Gjerkeš 2023

Tabela 6: Ali je vaš delovni prostor zasnovan po principih feng shuija?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Da	6	10,2 %
Ne	39	66,1 %
Samo nekateri elementi	14	23,7 %
Skupaj	59	100 %

Vir: Gjerkeš 2023

Tabela 7: Kakšna je atmosfera v vašem poslovnem/delovnem prostoru?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
1 (zelo slaba)	3	5,1 %
2	5	8,5 %
3	19	32,2 %
4	22	37,3 %
5 (zelo dobra)	10	16,9 %
Skupaj	59	100 %

Vir: Gjerkeš 2023

Po drugi strani je odprtost do teh principov, vsaj za nadrejene in delodajalce, zelo pomanjkljiva. To je vidno v tabeli 5, kjer je prikazano, da jih kar 40,7 % ocenjuje odprtost delodajalcev s 3, kar pomeni, da niso prepričani. 42,4 % jih je na to vprašanje odgovorilo

z 1 ali 2, kar je skoraj polovica anketirancev. V tabeli 6 je nato prikazano, kolikšen delež anketirancev ima zasnovan delovni prostor po principih feng shuija. Ni presenetljivo, da jih je kar 66,1 % odgovorilo z ne. Po drugi strani so ocenili atmosfero v delovnem okolju zelo pozitivno (tabela 7), kar nam pove, da so ne glede na uporabe feng shuija v poslovnem prostoru zaposleni precej zadovoljni s svojim delovnim mestom..

Tabela 8: Ste že kdaj sami uporabili načela feng shuija v vašem domu ali poslovnem prostoru?

	Nič	Zelo malo	Občasno	Pogosto	Vedno	Skupaj
Doma	22	11	13	12	1	59
V poslovnem prostoru	29	19	7	4	0	59

Vir: Gjerkeš 2023

Tabela 9: Katera naštetna načela ste uporabili?

	Doma	V poslovnem prostoru
Qi	18	9
Jin in jang	9	5
Bagua	1	0
Pet elementov	5	3
Pravilna namestitvev pohištva	24	15
Barve in osvetlitev	31	22
Naravni elementi	21	9
Čisto okolje	28	26

Vir: Gjerkeš 2023

Tabela 10: Ste opazili kakršne koli koristi ali izboljšave v vašem poslovnem prostoru po uporabi principov feng shuija?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Da	35	62,7 %
Ne	21	37,3 %
Skupaj	59	100 %

Vir: Gjerkeš 2023

Tabela 11: Če da, katere?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Več motivacije	22	59,5 %
Boljše počutje	28	75,7 %
Zmanjšanje stresa	17	45,9 %
Boljša koncentracija	18	48,6 %
Več ustvarjalnosti/inovativnosti	9	24,3 %
Boljša produktivnost	13	35,1 %
Izboljšanje morale	9	24,3 %
Boljše sodelovanje	10	27 %

Vir: Gjerkeš 2023

Čeprav se feng shui ne uporablja pogosto, je vedno bolj prisoten v zasebnem domu kot v poslovnem prostoru (tabela 8). Ne glede na to, se mi je zdelo pomembno izvedeti, katera

načela od naštetih uporabljajo (tabela 9) tisti, ki so pri prejšnjem vprašanju odgovorili pozitivno. Zanimivo je, da se v zasebnem domu največ uporabljata barva in osvetlitev, v poslovnem prostoru pa čistost okolja. Iz tabele 10 je razvidno, da jih je 62,7 % opazilo koristi v poslovnem prostoru po uporabi načel feng shuija. Največ pozitivnega učinka je bilo v povezavi s počutjem, motivacijo, koncentracijo in stresom (tabela 11).

Tabela 12: Kako pomembna je za vas uporaba teh elementov v prostoru?

	Zelo pomembno	Malo pomembno	Mi je vseeno	Ni tako pomembno	Sploh ni pomembno	Skupaj
Osvetljava	47	6	5	0	1	59
Postavitev pohištva	31	21	4	2	1	59
Barve	36	15	7	0	1	59
Simbolika v prostoru	28	13	8	5	5	59
Dekoracije	32	19	4	2	2	59
Temperatura	43	12	2	0	2	59
Čisto okolje	35	19	2	1	2	59
Naravni elementi	25	23	6	2	3	59

Vir: Gjerkeš 2023

Tabela 13: Koliko se vi ali vaše podjetje drži uporabe naštetih elementov pri izboljšanju delovnega prostora?

	Redno	Pogosto	Redko	Nikoli	Skupaj
Osvetljava	19	28	11	2	59
Postavitev pohištva	9	19	23	8	59
Barve	9	18	25	7	59
Simbolika v prostoru	6	15	26	12	59
Dekoracije	9	17	24	9	59
Temperatura	16	17	21	5	59
Čisto okolje	19	28	9	3	59
Naravni elementi	9	14	26	10	59
Skupaj	87	156	165	56	

Vir: Gjerkeš 2023

V tabeli 12 je prikazana pomembnost naštetih elementov za anketirance v prostoru, kjer je jasno vidno, da so osvetljava, temperatura in barve najbolj pomembni ter naravni elementi in simbolika nekoliko manj. Po teh rezultatih je bilo zanimivo videti podatke za tabelo 13. Dobro osvetljava v delovnem prostoru anketiranci ali podjetje precej pogosto uporabljajo, po drugi strani pa primerne temperature in barve bolj redko, kar je v nasprotju s prejšnjo tabelo, ki kaže, da sta tadv elementa zelo pomembna. Vidno je, da se naštet element do neke mere uporabljajo in da je odstotek ljudi, ki jih nikoli ne uporablja, zelo majhen. Mogoče lahko ta rezultat pomeni, da se v poslovnih prostorih ne uporablja feng shui, ampak preprosti principi dizajna, ki skrbijo za pozitivno atmosfero, vključno z ostalimi dejavniki dobrega delovnega prostora, kot so prijazni sodelavci, sproščeno okolje in dobra plača.

Tabela 14: Po vašem mnenju, kaj od naštetega je najbolj efektivno za povečanje sodelovanja v poslovnem okolju?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Postavitev mize/pohištva	36	62,1 %
Ločenost tihega in glasnega prostora	28	48,3 %
Prostor za sprostitev	27	46,6 %
Naravni elementi	18	31 %
Primerne barve	23	39,7 %
Simbolika v prostoru	7	12,1 %
Čistost prostora	40	69 %

Vir: Gjerkeš 2023

Tabela 15: Po vašem mnenju, kaj od naštetega je najbolj efektivno pri zmanjševanju stresa in povečanja miru v poslovnem okolju?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Postavitev mize/pohištva	18	31 %
Ločenost tihega in glasnega prostora	33	56,9 %
Prostor za sprostitev	35	60,3 %
Naravni elementi	14	24,1 %
Primerne barve	28	48,3 %
Simbolika v prostoru	14	24,1 %
Čistost prostora	33	56,9 %

Vir: Gjerkeš 2023

Tabela 16: Bi vas zanimalo spoznati več o feng shuiju in njegovih aplikacijah v poslovnem prostoru?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Da	29	49,2 %
Ne	6	10,2 %
Mogoče	24	40,7 %
Skupaj	59	100 %

Vir: Gjerkeš 2023

Pri urejanju ankete me je prav tako zanimalo, kaj anketiranci mislijo, da najbolj vpliva na boljše sodelovanje ter zmanjšanja stresa v delovnem okolju (tabela 14 in 15). Ti rezultati nam lahko pomagajo pri načrtovanju poslovnega prostora, kar je predstavljeno v naslednjem poglavju diplomske naloge. Na izboljšavo sodelovanja, menijo anketiranci, najbolj vplivajo čistost prostora, postavitev mize ter ločevanje tihega in glasnega prostora. Pri zmanjšanju stresa je velika večina menila, da pri tem najbolj pripomore prostor za sprostitev, ločenost tihega in glasnega prostora in čistost prostora. Veselilo me je, da je ob koncu ankete večina anketirancev odgovorila, da bi jih zanimalo spoznati več o feng shuiju in njegovi aplikaciji v poslovnem prostoru (tabela 16).

6 Rezultati in razprava

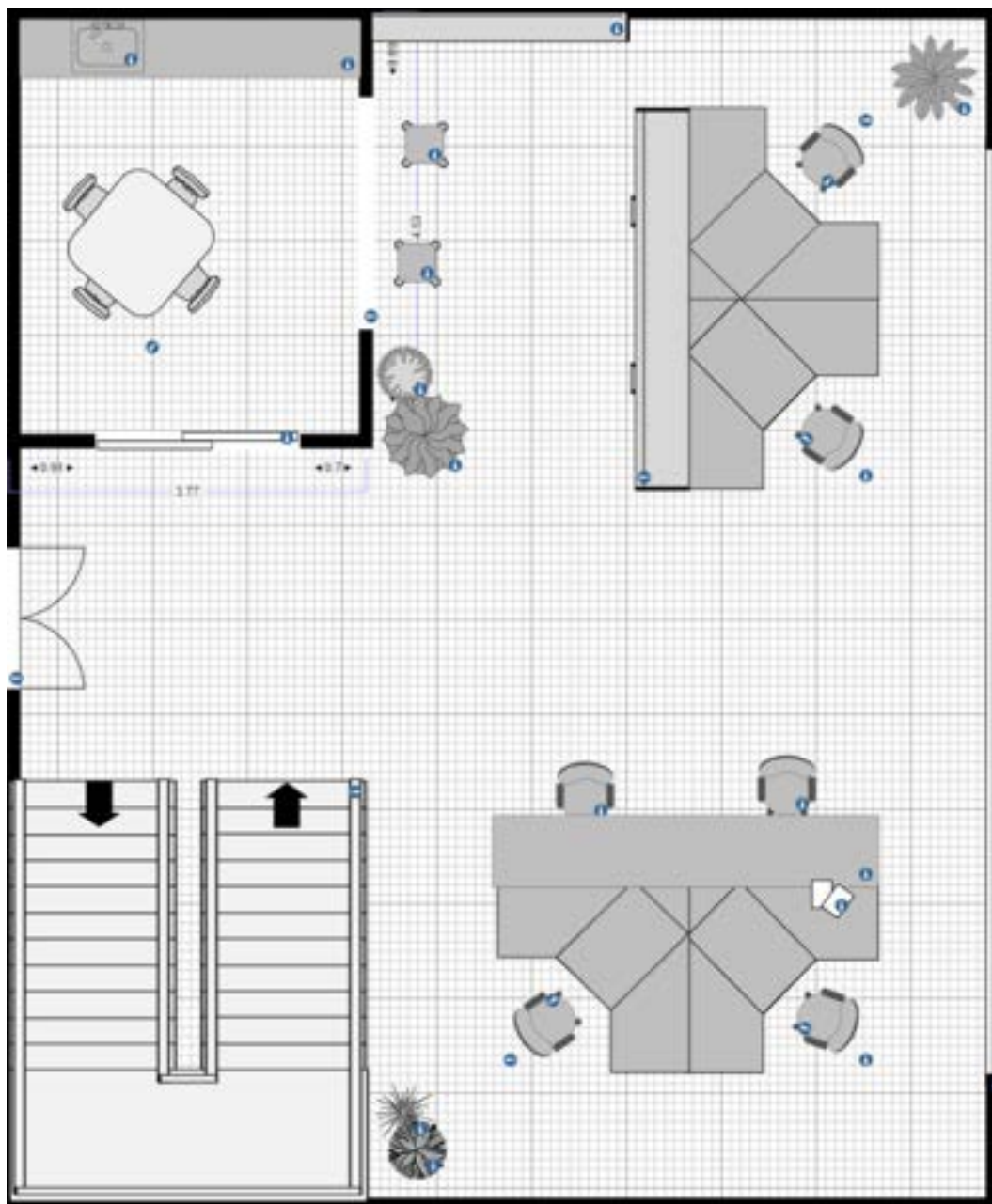
6.1 Ideja in načrtovanje

Ideja za diplomsko nalogo se je razvila v šoli pri predmetu interier, ko smo spoznavali razne gradbene materiale, ki smo jih vključiti v poslovni prostor, predstavljen v obliki makete. Jaz sem si izbrala steklo, ki sem ga vključila v namišljen poslovni prostor založniškega podjetja. Odločitev glede vrste poslovnega prostora je izhajala iz moje ljubezni do knjig. Podjetje, ki sem si ga omislila, je precej majhno in ima zaposlenih samo šest ljudi. Ta skromnost v številu zaposlenih prispeva k možnostih izdelave bolj povezanih in toplih prostorov v maketi.

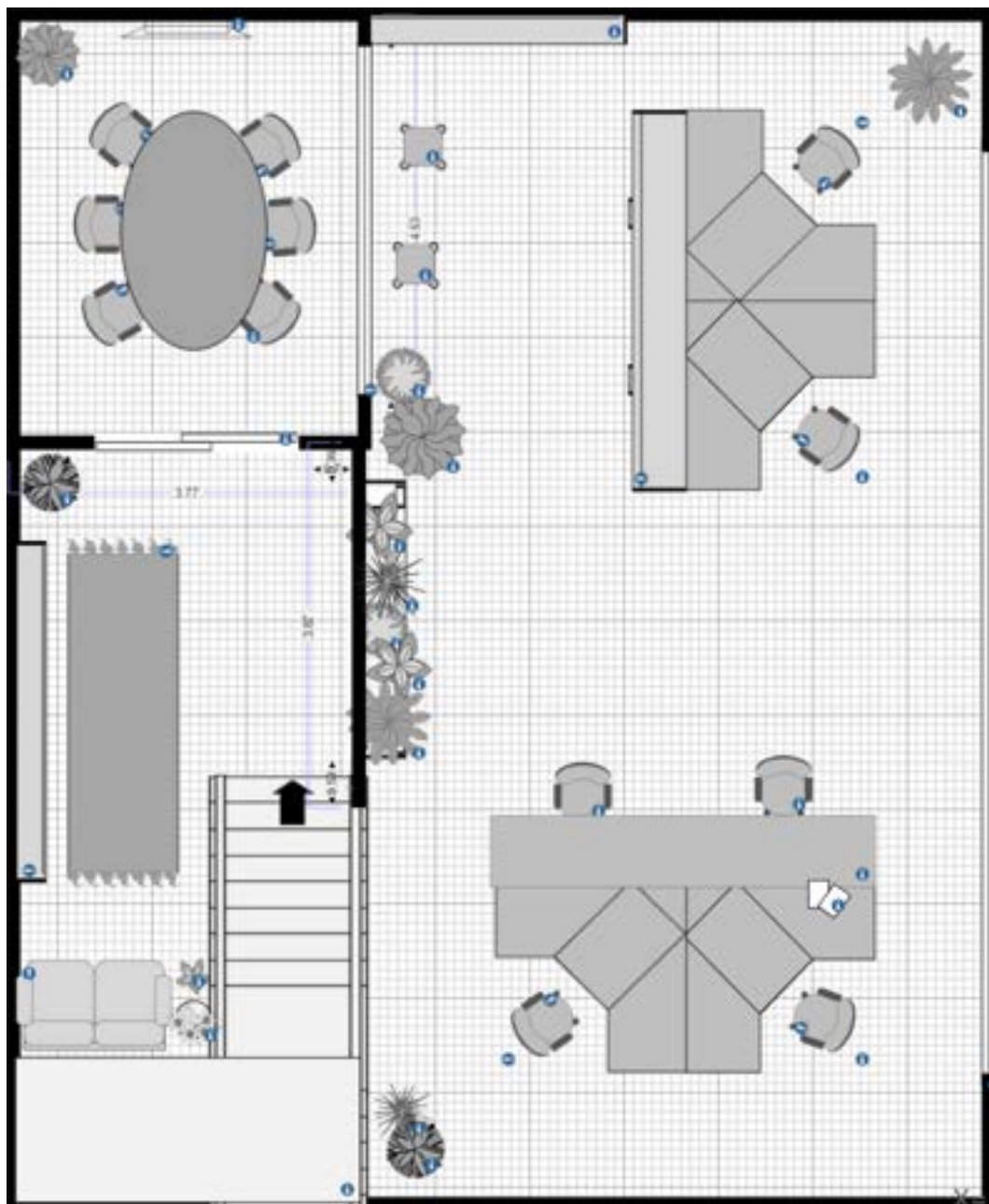
Zamisel za okolico tega prostora je bila, da je v centru mesta, torej v zgradbi z več poslovnimi prostori. Maketa bi bila samo del te zgradbe. V načrtu makete sem seveda vključila steklo po navodilih naloge. Načrt vsebuje dve stekleni steni, velika okna, steklena vrata, polsteklene stopnice in ograjo. Ideja se je razširila po odločitvi, da bo maketa del diplomske naloge. Prostor sem začela oblikovati po principih feng shuija in ga razvila v končno verzijo, vključeno v raziskavi.

Pomembno je omeniti, da je v tlorisu prikazan prostor, namenjen kuhinji. To drži vendar zaradi omejene vidljivosti tega prostora se v končani maketi načrt ni nadaljeval v 3D obliko. 3D načrt makete je bil izdelan v računalniški igrici Sims 4 zaradi prijaznejše uporabe programa in možnosti nalaganja in ustvarjanja vsebine oz. pohištva po meri.

Merilo modela sem si zastavila, da je 1:25. To pomeni, da je stena, ki je v naravi visoka 2,5 m, v maketi visoka 10 cm. Iz tega merila sem izračunala vse mere, ki so bile pomembne za izdelavo makete, saj je pomembno, da izdelek izgleda proporcionalno pravilno glede na resnični prostor.



Slika 8: Tloris prvega nadstropja
Vir: Ana Gjerkeš



Slika 9: Tloris drugega nadstropja s pogledom dol na prvo nadstropje

Vir: Ana Gjerkeš



Slika 10: Mood board

Vir: Ana Gjerkeš

6.2 Upoštevanje načel v načrtu makete

Za projekt je pomembno, da se analizira načrtovan prostor in načrt pojasni. Ključno je, da se predstavi, kako se lahko uporabijo načela feng shuija ob realnih primerih za boljšo predstavo. Prav zato je ta del diplomske naloge namenjen analiziranju, kako so se vsa prej omenjena načela in rezultati ankete uporabili v načrtu.

6.2.1 Pretok energije (Qi)

V našem primeru qi začne teči skozi prostor pri vratih, kjer vstopa. Hodnik je primerno oblikovan in se ne zadržuje, kar pomeni, da lahko qi nadaljuje pot skozi prostor. Večina energije se odpravi v glavni del pisarne, kjer so pisalne mize. Logično, saj je v tem prostoru največ ljudi. Mize v navedenem prostoru so postavljene tako, da zagotovijo kroženje qi med njimi; odvečna energija ima možnost pobegniti skozi okna. Preostali qi, ki ne nadaljuje poti v pisarno, se premesti v višje nadstropje po stopnicah, nadaljuje pot do sejne sobe, obkroži okroglo mizo in se obrne. Ta energija lahko nato pobegne skozi vhodna vrata ali se pridruži ostalemu qiju, ki kroži v prvem nadstropju.



Slika 11: Potovanje qi v prvem nadstropju

Vir: Ana Gjerkeš



Slika 12: Potovanje qi v drugem nadstropju

Vir: Ana Gjerkeš

6.2.2 Jin in jang

Tihi in glasni prostori morajo biti v pisarnah ločeni, da se lahko doseže večja produktivnost. V anketi se je pokazalo, da velika večina anketirancev meni, da lahko ta ločenost poleg dodatnega prostora za sprostitev pripomore k sodelovanju in zmanjševanju stresa. Ravno zato sem poskusila v načrtu ustvariti mejo med tema prostoroma in z elementi jin in jang poudarila njihove lastnosti.

Glavni pisarniški prostor je po naravi zelo jang. Ta prostor je namenjen komuniciranju, koncentraciji in domišljiji in je bolj glasen kot npr. konferenčna soba, kar pomeni, da se mu mora dodati več tovrstne energije. To sicer ne pomeni, da so vsi dodani elementi v

načrtu jang, ampak da jang prevladuje v prostoru. Najboljši pristop je vsekakor uporaba mešanice jin in jang za pridobitev ravnovesja in harmonije.



Slika 13: Jin in jang v prostoru

Vir: Ana Gjerkeš

V glavnem delu pisarne so sedaj uporabljeni predmeti z ravnimi stranicami in oglatimi konturami, kar spada pod vpliv jang. Tla in stene so prav tako toplejših odtenkov, ampak ne preveč živahna, saj lahko to prepreči koncentracijo. Majhne površine so lahko vseeno bolj živahne, zato so na steni obešeni slike s takimi motivi, ki v tem primeru predstavljajo objavljene knjige pri tem založniškem podjetju. Odsevne površine so prav tako zaželeni, saj pospešijo pretok energije in so uporabljene okoli celotne pisarne v obliki stekla. Naravna svetloba, ki prihaja skozi ona in svetla luč nad prostorom, prav tako zagotavlja, da prihaja dosti jang energije. Prostor uravnoteži črna barva pohištva, ki najbolj ponazarja jin ter velika slika z valovitimi oblikami in akcent v modri barvi. Prav tako so prisotni les na tleh celotne pisarne, ki upočasnjuje qi, in oblazinjeni stoli za večje udobje.



Slika 14: 3D načrt makete 1

Vir: Ana Gjerkeš



Slika 15: 3D načrt makete 2

Vir: Ana Gjerkeš

Na naslednji sliki je prikazan prostor za sprostitev, kjer si lahko zaposleni vzamejo čas za sprostitev. Čeprav so oblike pohištva še vedno zelo ravne, prevladuje več hladne barve kot v prejšnjem primeru. Regali za police so črni in sedežna garnitura pepelnato modra. Oblike jin se pojavijo na preprogi, ki zavzema velik del prostora, zato valovijo skozenj. Svetla luč je vsekakor prisotna zaradi funkcionalnosti, vendar ni tako poudarjena, saj so luči manjše in okna bolj oddaljena od prostora.



Slika 16: 3D načrt makete 3

Vir: Ana Gjerkeš

Konferenčna soba je prostor za pogovor in koncentracijo, vendar ne preveč glasen in živahen. V njem se bolj ostro vidi preplet več elementov jin in jang. Prisotnost toplih odtenkov tal in sten proti prisotnosti črne barve je prvi primer. Nasprotje med pohištvom je drugi in se odraža med oblazinjenimi stoli in okroglo masivno mizo. Svetloba ima velik pomen in lahko pride skozi okno ali luči, vendar je prostor možno zatemniti z zavesami in ustvariti večjo zasebnost. Nazadnje je še vedno prisoten les, ki upočasni qi in odsevne površine, kot so okna in ekran televizije, ki jo pospešuje.



Slika 17: 3D načrt makete 4

Vir: Ana Gjerkeš

6.2.3 Pet elementov

V načrtu makete sem do določene mere uporabila vseh pet elementov, nekatere več, nekatere manj. Les se je uporabil v veliki količini, saj sta povišana motivacija in inovativnost zelo pomembni za podjetja. Uporabilo se je dosti živih rastlin, cvetočih in

ne cvetočih ter ponavljala oblika ozkega pravokotnika, ki predstavlja valj pri oknih.

Ogenj po drugi strani ni bil toliko pomemben element in se lahko vidi samo v določenih umetninah, ki visijo na steni. Čeprav ta element lahko pospešuje ustvarjalnost in družabnost, se nam je zdelo, da ni bil preveč primeren za noben prostor.

Element zemlje je pomemben za produktivnost in stabilnost ter se lahko opazi v vseh prostorih pisarne. Vse umetnine in okna so pravokotne ali kvadratne oblike. To se lahko opazi v pohištvu, kot so knjižne police in preproge. Keramika in glina prav tako privlačita element zemlje in se pokažeta v načrtu kot keramični in glineni lonci za rastline in stene iz glinene opeke.

Uporaba bele barve je zelo prisotna in je ena od lastnosti elementa kovine. Uporabljena je pri stolih, mizah, stenah in nekaterih umetninah. Pomaga pri izboljšanju osredotočenosti in komunikativnosti. Jeklo se prav tako opazi pri nekaterih detajlih in dekorativnih elementih; oblika kupole je komaj opazna v obliki pisalnih miz.

Voda je zelo močen element in se mora uporabljati zmerno. Zaposlenim prinaša večjo prilagodljivost in umirjenost, zato je tudi dobro da se do neke mere uporabi. V našem primeru se to pokaže z uporabo črne barve ter mrzlih odtenkov. Vidi se tudi v veliki umetnini, obešeni na steni, ki vsebuje valovite linije in modro barvo.



Slika 18: 3D načrt makete 6
Vir: Ana Gjerkeš



Slika 19: 3D načrt makete 7

Vir: Ana Gjerkeš

6.2.4 Vrata in okna

Problem, da sta vrata in okno drug proti drugemu, smo se izognili tako, da okna niso na sredini, ampak so premeščena na levo in desno stran stene. Po tej razporeditvi naš pogled ne strmi takoj v okno (in qi ne pobegne skozenj), ampak potuje skozi prostor, preden se osredotoči na zunanji pogled.



Slika 20: Vhodi in izhodi qi, pogled 1
Vir: Ana Gjerkeš



Slika 21: Vhodi in izhodi qi, pogled 2
Vir: Ana Gjerkeš

6.2.5 Stopnice in hodnik

Iz pregleda dosedanjih raziskav in objav vemo, da hodniki pomagajo enakomerno širiti qi po prostoru, zato je naš hodnik širok, prostoren in brez ovir. Ravno zaradi pomanjkanja

ovir lahko deluje, da se hodnik ne razlikuje od ostalega prostora. Ta problem se lahko zlahka reši z dodano preprogo pri vhodnih vratih, ki prostor bolj vidno in jasno razdeli na dva dela.



Slika 22: Hodnik in stopnice

Vir: Ana Gjerkeš

Stopnice so prav tako pomembne pri razvrščanju življenjske energije, zato niso strme in ozke, ampak so dobro osvetljene in prostorne. Prav tako se končajo v neke vrste 'preddverju' in ne direktno v pisarniškem prostoru, kar lahko zmoti koncentracijo. Čeprav je to 'preddverje' namenjeno prostoru za sprostitve in je ob zaključku stopnic, je v tem območju prisotno dosti energije, ki ne teče h kavču, kjer se najbolj sproščamo.



Slika 23: 'Preddverje'

Vir: Ana Gjerkeš

6.2.6 Postavitev pisalnih miz

Po besedah mojstra Lama (1996, 144): „Marsikdo dela v pisarni z več delovnimi mizami, ki stojijo v vrsti ali pa druga proti drugi. To skoraj vedno pomeni, da je ena razporeditev boljša kot druga. “Prav zato je težko zagotoviti idealen poveljniški položaj sedenja za vse zaposlene, še posebej ker je idealen položaj po feng shuiju zelo omejen na del sobe, ki je diagonalno najbolj oddaljen od vrat in nam zagotovi dober pregled nad prostorom. Ta postavitev je običajno v kotu; težje je postaviti več zaposlenih v isti kot. Prav tako se je treba zavedati, da vsaka oseba nima rada pogleda v prostor zaradi več motenj, ki jih lahko doleti med delom. Zato je vseeno dobro, da so variacije med možnosti sedenja v pisarni.

Iz ankete je razvidno, da je ureditev mize zelo pomembna. Ljudje opažajo spremembe pri primerni postavitvi pohištva in menijo, da je to ena izmed pomembnejših taktik za izboljševanje sodelovanja. V našem primeru je zato več različnih postavitev (zaposleni so obrnjeni drug proti drugemu).

V postavitvi sta prisotna dva poveljniška položaja, in sicer v vsakem oddaljenem kotu pisarne, kot je prikazano na spodnji sliki. Ker energija prihaja od vrat, je neprijetno, če sedimo preveč na poti te energije brez kakršnih ovir med nami. V našem primeru so šibkejši točke sedenja nekoliko blizu te poti, vendar ne direktno nasproti nje. Medtem ko so ostali položaji obrnjeni malo proti vratom ali prav v liniji z njimi, sta ti dve šibki točki obrnjeni stran od njih, sicer ne s hrbtom ampak na stran.



Slika 24: Delovni položaji

Vir: Ana Gjerkeš

Ker naše namišljeno podjetje deluje po organizacijski strukturi brez hierarhije, so zaposleni v podjetju večinoma enakovredni in ni vidne hierarhije v pozicijah sedenja v konferenčni sobi. Prav zato sem izbrala okroglo mizo, ne pa pravokotne. Pomembna je tudi vidljivost skupnih prostorov za zaposlene, zato ima ta prostor svoja okna, ki se lahko po potrebi zagrnejo.



Slika 25: Vidljivost konferenčne sobe
Vir: Ana Gjerkeš

6.2.7 Naravni elementi in osvetlitev

Ker narava pripomore k dobremu počutju, sem v načrtu makete uporabila večje število naravnih elementov. V prostoru so razporejene številne rastline, ki poživijo prostor. Nahajajo se na pisalnih mizah, pri oknih, na hodniku in ob stranskih mizicah. Okna sama po sebi prinašajo naravno osvetljavo, ki dvigne energijo. Čeprav se uporaba lesa ne šteje kot element lesa, ki je eden od petih elementov, zaradi njegovega mrtvega stanja, se lahko uporabi kot dodatni naravni material v prostoru. Naravne barve in zemeljski toni so prisotni po celotni pisarni, in sicer rjava in opečno rdeča. Prav tako se uporabijo organske oblike v raznih umetninah, razpršenih v prostoru.

Osvetljavo je eden izmed najpomembnejših elementov, ki se jih lahko uporabi v prostoru. Iz zgornje ankete se lahko razbere, da velik odstotek podjetij ali posameznikov pogosto prilagaja osvetljavo za boljšo vidljivost in ambient v delovnem okolju. Zato sem pri načrtovanju makete pomislila na to, kako bo osvetljavo vplivala na prostor.

V 3D načrtu luči in okna ponazarjajo, kako svetloba deluje v prostoru. S pomočjo makete bi si bilo težko predstavljati, kako ti elementi vplivajo ter oblikujejo prostor in kako se razlikujeta umetna in naravna svetloba, zato je pomembno, da je v 3D načrtu to jasno prikazano.



Slika 26: 3D načrt makete 9

Vir: Ana Gjerkeš



Slika 27: 3D načrt makete 10

Vir: Ana Gjerkeš

6.3 Izdelava makete

Stene makete so izdelane iz kartona. Večina sten je pobarvanih, kot so tla in stene iz opeke; pri ostalih dveh je bil nanj zalepljen bel šeleshamer. Tla so najprej pobarvana v rjavo, nato pa so dodani detajli z rahlo namočenim čopičem v svetlejši barvi. To se je ponovilo še dvakrat v še svetlejših odtenkih rjave, da sem pridobila videz lesa. Opečne stene v maketi so bile prav tako pobarvane v eno solidno barvo, ustrezne mešanice rdeče in oranžne. Črte so se narisale z ravnilom in belim alkoholnim flomastrom.



Slika 28: Stene makete

Vir: Ana Gjerkeš



Slika 29: Drugo nadstropje

Vir: Ana Gjerkeš

V načrtu so tudi prisotne stopnice, zato so se po fiksiranju sten dodale tudi te. Naredile so se iz tanjšega kartona, ki je pobarvan na enak način kot tla in celofana. Del stopnice, ki predstavlja širino in globino, je bil enak kot tla; višina je bila izdelana iz celofana, prepognjenega na tri dele. Na prvem in tretjem je zalepljen rjav kos. Ta postopek se je nadaljeval, dokler niso bile stopnice končane. Sledila je še ograja stopnic in drugega nadstropja, prav tako iz celofana, ter detajli iz sivih palčk na delu stopnišča.



Slika 30: Stopnice
Vir: Ana Gjerkeš

Večino pohištva sem prav tako naredila in tankega kartona, npr. mize, stoli, knjižne police in kavč. Obliko pohištva sem najprej izrezala iz kartona. Posamezne kose sem pobarvala po načrtu in zalepila skupaj.

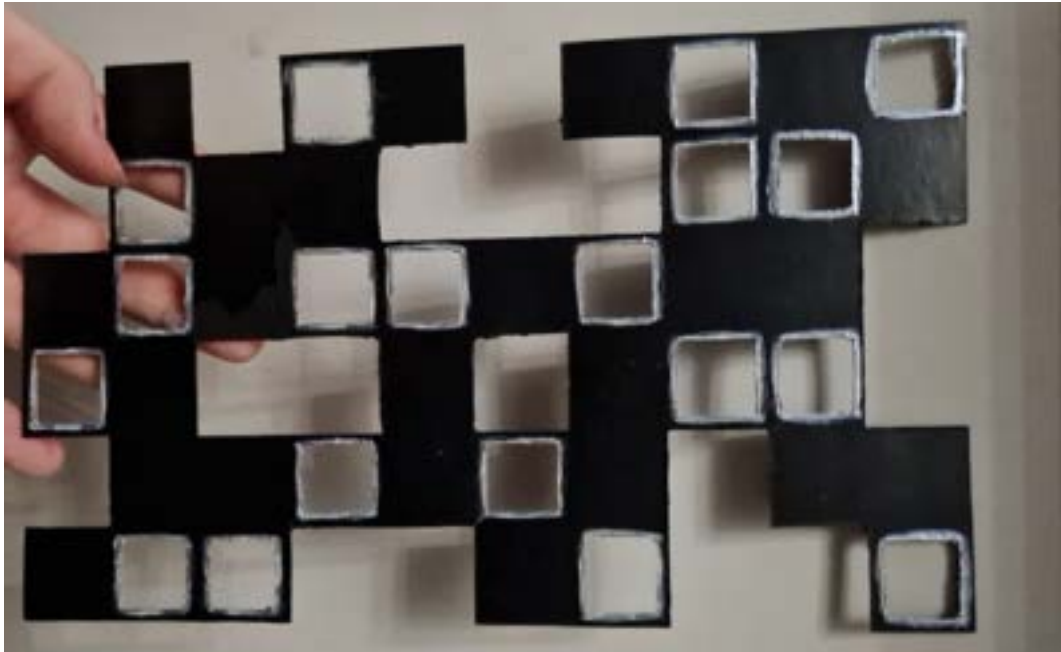
Pisalni mizi sta izdelani iz sedmih kosov vsaka; pisalna površina in šest nog, ki so na 2D površini izgledale kot trakovi. ki so se prepognili na dveh mestih za boljšo stabilnost mize in zalepili na vsakem kotu pisalne površine. Pri konferenčni mizi je bila razlika pri nogah. Stala je s pomočjo dveh ploskev, ki sta imeli na polovici izrezano črto do sredine. Ti dve ploskvi sta se sestavili skupaj in zalepili na mizo v obliki X.

Noge stolov sem naredila po enakem principu kot pri pisalnih mizah, medtem ko je bilo telo stola izdelano iz ene same ploskve, ki se je na sredini pripognila. Barski stoli so sestavljeni iz le enega traku kartona; prav tako so na dveh mestih prepognjeni, a tokrat sem na prepognjen del zalepila okroglo ploskev iz mehkega stiropora, ki je delovala kot sedež.

Knjižne police so izdelane iz zadnjega dela, na katerega se prislonijo knjige, in iz stranskih delov, ki jih obdajajo, ter polic. Torej pravokotna škatla brez ene ploskve; namesto te so bile v škatlo vstavljene police. Tako sta bili sestavljeni dve knjižni polici, ena višja s štirimi policami (devet kosov), druga pa s tremi (osem kosov). Knjige so samo kosi debelejšega kartona, obdani z barvnim lepilnim trakom ali papirjem z motivom knjige.

Pravokotni cevi iz kartona, ki je bila osnova za sedežno garnituro, sem dodale zadnjo in stranski platnici oz. naslonjala. Na to strukturo sem položila mehki stiropor, ki oponaša oblazinjeni del kavča. Sedežna vreča, ki je pod stopnicami, je modelirana iz plastelina.

Stropne luči so iz tankega kartona, ki je izrezan v zaželeno obliko in pobarvan. Medtem so stenske luči izdelane iz traku pločevine, ki je bil zasukan.



Slika 31: Luči
Vir: Ana Gjerkeš

Preprogi sta bili pomemben del v načrtu, zato sem se odločila za uporabo blaga oz. tkanine. Da bi imel kos blaga več detajlov, se je uporabila tehnika ročnega vezenja. Pri zavesah je bil enak poizkus, vendar je bila izpeljava težja, zato sem uporabila papir.



Slika 32: Preproga

Vir: Ana Gjerkeš

Uporabila sem tri metode izdelovanja rastlin, in sicer iz penastega papirja, plastelina in plastičnih rož. Pri penastem papirju sem vsak list morala oblikovati posebej, kar je vzelo veliko časa, vendar je bil izgled rastline zelo prilagodljiv. Plastelin sem uporabila za zelo majhne rastline, pri katerih je detajle zelo težko ustvariti. Liste plastičnih rož sem uporabila, kadar je bilo treba napolniti veliko prostora in pridobiti poln učinek v kratkem času. Lončki za rože so bili vsi univerzalno izdelani z enako tehniko. Iz papirja sem pridobila obliko, npr. tulec, ki sem ga napolnila s plastelinom. Na koncu sem samo dodala zelenje. Po podobnem postopku sem naredila stojala; namesto zelenja sem vstavila palčke, ki ponazarjajo pisala.



Slika 33: Rastline

Vir: Ana Gjerkeš

Ostali dekorativni elementi so bili precej hitro narejeni. Računalniki in televizija sta bila izdelana iz črnega in belega penastega papirja, ure na steni iz okroglega kosa celulojda z napisanimi številkami ter mape na mizah in slike na stenah iz papirja.

Vse te kose sem vstavila v maketo po načrtu. Več spretnosti sem uporabila pri fiksiranju stropnih luči. Uporabila sem laks, zelo gladko vrv, ki sem jo zalepila na obeh straneh makete in nanjo pritrdila luč. Nato sem dodala še ostale fiksne elemente z vročim lepilom; premični elementi so začasno zalepljeni s patafixom, tako da se lahko prestavijo.

6.4 Končni rezultat



Slika 34: Maketa 1

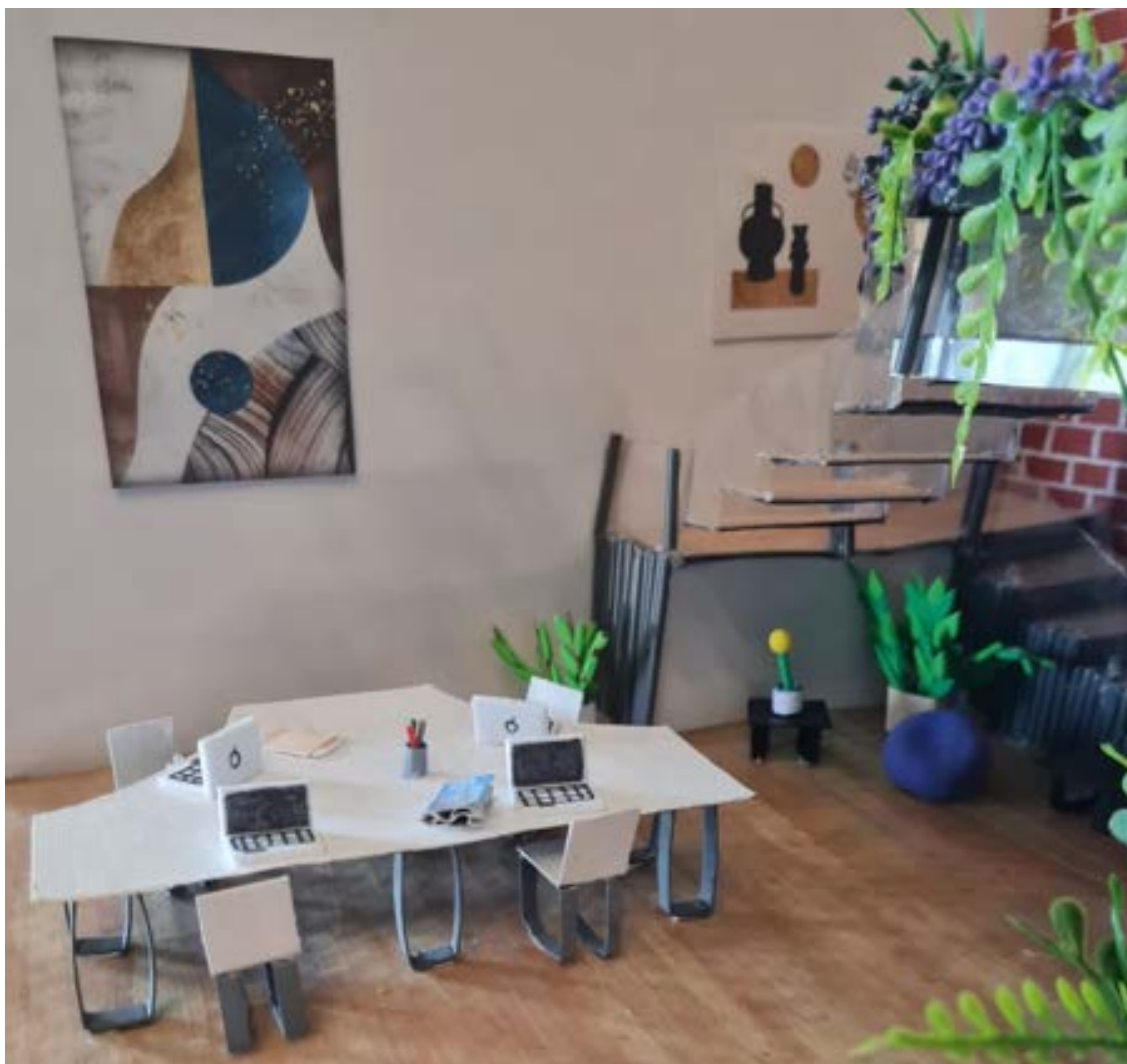
Vir: Ana Gjerkeš



Slika 35: Maketa 3
Vir: Ana Gjerkeš



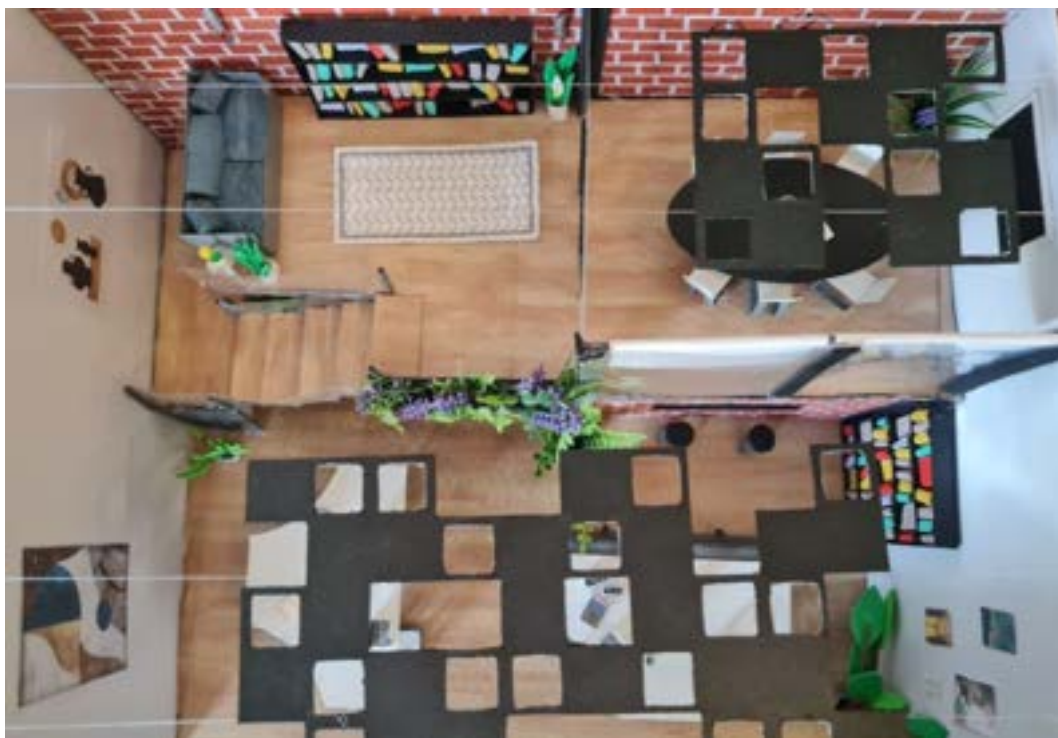
Slika 36: Maketa 4
Vir: Ana Gjerkeš



Slika 37: Maketa 5
Vir: Ana Gjerkeš



Slika 38: Maketa 6
Vir: Ana Gjerkeš



Slika 39: Maketa 7
Vir: Ana Gjerkeš

7 Zaključek

Feng shui je veda, ki temelji na razvrščanje pridobljenih informacij po pomembnosti. Feng shui še zdaleč ni enodimenzionalna veda, kajti temelji na strokovnem znanju in izkušnjah strokovnjaka, da se lahko pravilno vključi v prostor. Pridobljene informacije, ki se pridobijo ob opazovanja prostora, so enako pomembne in tvorijo celoto, zato drži izogibanje uporabe hierarhičnih struktur ob izvajanju feng shuija. Če opazujemo prostor, lahko opazimo, da so resnično ugodni ali zelo neugodni prostori redki. Večina prostorov in struktur vključuje mešanico pozitivnih in manj ugodnih vplivov. Naloga feng shuija je, da čim bolj poveča ugodne vplive in hkrati ublaži neugodne.

Razlikovanje med tem, kaj je mogoče izboljšati s posegi, in tistim, kar je nespremenljivo, vendar se mu je mogoče prilagoditi, je ključnega pomena za informirano presojo ob uporabi načel feng shuija.

Po izpeljavi ankete se je razkrilo, da tri od štirih hipotez držijo. Čeprav veliko Slovencev ne pozna izraza feng shui, se po kratki razlagi zavedajo pozitivnega vpliva, ki ga lahko prinese. To zavedanje lahko pripomore k širjenju uporabe feng shuija po Sloveniji, kajti drži, da velika večina delovnih prostorov ni zasnovana po njegovih principih. Prav tako drži, da izvajanje feng shuija v delovnih prostorih lahko do neke mere pozitivno vpliva na zaposlene, ki se gibljejo v danem prostoru. Iz rezultatov ankete je tudi razvidno, da so ne glede na pomanjkanja uporabe feng shuija v delovnih prostorih vseeno prisotna splošna pravila dizajna in urejenost, kar pripomore k celotni atmosferi v službi.

Iz teh rezultatov je razvidno, da je diplomska naloga lahko zelo uporabna za delodajalce po vsej Sloveniji. Z uporabo primerov iz naloge se lahko mnogo delovnih prostorov še bolj izboljša za zaposlene in podjetnike. Več znanja oz. ugotovitev bi lahko pridobili ob nadaljnji raziskavi v psihološko in kognitivno stran feng shuija in z večjim razponom anketirancev.

8 Literatura in viri

BARRETT, Jayme. 2016. Bring Nature Inside for Good Feng Shui! Infuse Your Spirit. [Online]. [Datum zadnjega popravljaja 3. mar. 2016]. [Citirano 20. jul. 2023; 18:50]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://jaymebarrett.com/blog/2016/03/bring-nature-inside-for-good-feng-shui/>.

CHO, Anjie. 2021. How to Feng Shui Your Desk. The Spruce. [Online]. [Datum zadnjega popravljaja 8. mar. 2021]. [Citirano 18. jul. 2023; 16:10]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.thespruce.com/how-to-feng-shui-your-desk-4129191>.

CHO, Anjie. 2022. How Yin and Yang Energies Function in Feng Shui. The Spruce. [Online]. [Datum zadnjega popravljaja 23. nov. 2022]. [Citirano 17. jul. 2023; 14:14]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.thespruce.com/the-yin-yang-theory-and-feng-shui-1275241>.

DAIGNEAULT, Carol. 2018. Feng Shui Energy Boost #7: Lighting. The Feng Shui Studio. [Online]. [Datum zadnjega popravljaja 9. sep. 2018]. [Citirano 20. jul. 2023; 15:45]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://thefengshuistudio.com/feng-shui/feng-shui-energy-boost-7-lighting/>.

FENG SHUI SOCIETY. Leto ni znano. [Online]. History of feng shui. [Citirano 13. jul. 2023; 15:14]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.fengshuisociety.org.uk/history-of-feng-shui/>.

INDEPENDENT NETWORK. Leto ni znano. [Online]. Create a harmonious feng shui home using your windows and doors. [Citirano 17. jul. 2023; 20:00]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.inveka.co.uk/social-hub/top-tips/how-to-position-doors-and-windows-for-the-most-effective-feng-shui-layout/>.

KRYŽANOWSKI, Špela. 2012. Feng Shui: filozofija prostora in psihologija bivanja. Ljubljana: Mladinska knjiga. ISBN 978-961-01-2343-9.

KULKARNI, Preeti. 2023. Tips and tricks to efficiently feng shui your office desk. Lifestyle asia. [Online]. [Datum zadnjega popravljaja 7. feb. 2023]. [Citirano 20. jul. 2023; 12:15]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.lifestyleasia.com/ind/astrology/tips-to-feng-shui-your-office-desk/>.

LAM, Kam Chuen. 1996. Tehnika prijetnega bivanja feng shui: ustvarimo zdravo bivalno in delovno okolje. Ljubljana: Vale-Novak. [Prevod: Ana Novak]. ISBN 961-6221-00-0.

LUMINOUS SPACES. 2012. [Online]. Distributing the chi: feng shui & hallways. [Citirano 18. jul. 2023; 09:30]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.luminous-spaces.com/distributing-the-chi-feng-shui-hallways/>.

NATIONAL GEOGRAPHIC SOCIETY. 2022. Feng Shui. National Geographic Education. [Online]. [Datum zadnjega popravljaja 20. maj 2022]. [Citirano 13. jul. 2023; 11:55]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://education.nationalgeographic.org/resource/feng-shui/>.

Gjerkeš A. 2023. Oblikovanje interierja poslovnega prostora po smernicah feng shuija. Diplomsko delo. Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Višja strokovna šola.

OLMSTEAD, Carol. Leto ni znano. Feng Shui Power Principle #1 -- Chi. Feng Shui For Real Life. [Online]. [Datum zadnjega popravljanja ni znan]. [Citirano 17. jul. 2023; 10:20]. Dostopno na spletnem naslovu: <https://fengshuiorreallife.com/Detailed/213.html>.

OLMSTEAD, Carol. Leto ni znano. Feng Shui Power Principle #4 -- Yin and Yang. Feng Shui For Real Life. [Online]. [Datum zadnjega popravljanja ni znan]. [Citirano 17. jul. 2023; 18:40] Dostopno na spletnem naslovu: <https://fengshuiorreallife.com/Detailed/214.html>.

9 Priloge

Priloga A: Anketa

Priloga A: Anketa

Pozdravljeni, sem študentka Višje šole programa Snovanje vizualnih komunikacij in trženje. To leto izdelujem svojo diplomsko nalogo, ki se navezuje na uporabi feng shuija v pisarniških prostorih, zato bi vas prosila, da rešite anonimno anketo o tej temi. Hvala za sodelovanje.

Kratek opis feng shuija

Feng shui je starodavna kitajska umetnost urejanja zgradb, predmetov in prostora za doseganje harmonije in ravnovesja. Njeno ime izhaja iz "poti vetra in vode".

Izvira iz taoizma in se še danes pogosto uporablja na Kitajskem in v zahodnih kulturah. Feng shui temelji na pretoku energije qi, življenjski sili, ki je prisotna v vsem in je sestavljena iz nasprotujočih si sil, a dopolnjujočih se elementov jin in jang. Z uravnoteženjem teh elementov lahko ljudje okrepijo pretok pozitivne qi v svojem življenju in odženejo negativno qi. To dosežemo z razporeditvijo pohištva, okraskov, stavb in celo celotnih mest na način, ki spodbuja dobro energijo.

1. Spol:
 - Moški
 - Ženska
 - Drugo
2. V katero starostno skupino spadate?
 - do 20 let
 - 21-40 let
 - 41-60 let
 - 61 let ali več
3. Kakšna je vaša največja dosežena formalna izobrazba?
 - Osnovna šola
 - Srednja šola
 - Višja šola
 - Visoka šola
 - Magisterij
 - Doktorat
4. Kako znan vam je koncept feng shuija?
 - 1 (Sploh mi ni znan)
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5 (Zelo dobro mi je znan)
5. Ali verjamete, da lahko feng shui pozitivno vpliva na vašo uspešnost v poslovnem prostoru?
 - Da
 - Ne

6. Kako pomembna se vam zdi postavitev vašega poslovnega prostora za vaše splošno počutje in produktivnost?
- 1 (Sploh se mi ne zdi pomembno)
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5 (Zdi se mi zelo pomembno)
7. Kako odprti se vam zdijo vaši delodajalci/nadrejeni do uporabe feng shuija v poslovnih prostorih?
- 1 (Sploh niso odprti do ideje)
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5 (Zelo odprti do ideje)
8. Ali je vaš delovni prostor zasnovan po principih feng shuija?
- Da
 - Ne
 - Samo nekateri elementi
9. Kakšna je atmosfera v vašem poslovnem/delovnem prostoru?
- 1 (Zelo slaba)
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5 (Zelo dobra)
10. Ste že kdaj sami uporabili načela feng shuija v vašem domu ali poslovnem prostoru?
- | | | | | |
|-----|-----------|---------|---------|-------|
| Nič | Zelo malo | Občasno | Pogosto | Vedno |
|-----|-----------|---------|---------|-------|
- Doma
 - V poslovnem prostoru
11. Katera naštetna načela ste uporabili?
- | | | | | |
|----------------------|---------------------|-------|------------------|-------------------------------|
| Pretok energije (Qi) | Jing in jang | Bagua | Pet elementov | Pravilna namestitvev pohištva |
| | Barve in osvetlitev | | Naravni elementi | Čisto okolje |
- Doma
 - V poslovnem prostoru
12. Ste opazili kakršne koli koristi ali izboljšave v vašem poslovnem prostoru po uporabi principov feng shuija?
- Ne
 - Da
13. Če da, katere?
- Več motivacije
 - Boljše počutje

- Zmanjšanje stresa
- Boljša koncentracija
- Več ustvarjalnosti/inovativnosti
- Boljša produktivnost
- Izboljšanje morale
- Boljše sodelovanje

14. Kako pomembna je za vas uporaba teh elementov v prostoru?

Zelo pomembno Malo pomembno Mi je vseeno Ni tako pomembno Sploh ni pomembno

- Osvetljava
- Postavitev pohištva
- Barve
- Simbolika v prostoru
- Dekoracije
- Temperatura
- Čisto/pospravljeno okolje
- Naravni elementi
- Svetloba
- Osvetljava
- Postavitev pohištva
- Barve
- Simbolika v prostoru
- Dekoracije
- Temperatura
- Čisto/pospravljeno okolje
- Naravi elementi

15. Koliko vi ali vaše podjetje upošteva uporabo naštetih elementov pri izboljšanju delovnega prostora?

Redno Pogosto Redko Nikoli

- Osvetljava
- Postavitev pohištva
- Barve
- Simbolika v prostoru
- Dekoracije
- Temperatura
- Čisto/pospravljeno okolje
- Naravni elementi
- Svetloba
- Osvetljava
- Postavitev pohištva
- Barve
- Simbolika v prostoru
- Dekoracije
- Temperatura
- Čisto/pospravljeno okolje
- Naravni elementi

16. Po vašem mnenju, kaj od naštetega je najbolj učinkovito za povečanje sodelovanja v poslovnem okolju?
- Postavitev mize/pohištva
 - Ločenost tihega in glasnega prostora
 - Prostor za sprostitev
 - Naravni elementi
 - Primerne barve
 - Simbolika v prostoru
 - Čistost prostora
17. Po vašem mnenju, kaj od naštetega je najbolj učinkovito pri zmanjševanju stresa in povečanju miru v poslovnem okolju?
- Postavitev mize/pohištva
 - Ločenost tihega in glasnega prostora
 - Prostor za sprostitev
 - Naravni elementi
 - Primerne barve
 - Simbolika v prostoru
 - Čistost prostora
18. Bi vas zanimalo spoznati več o feng shuiju in njegovih aplikacijah v poslovnem prostoru?
- Da
 - Ne
 - Mogoče